

SVEBILIUS, OLOF, FJELLSTRÖM, PEHR

D. Ol. Swebilii Catechesen tjälgestem
katjelwasi ja wastadusi pakti: same
kiäli puoktetum P. Fjellströmest.
Kongelats kostedemin. Trykketum Lars
Salwiusen ludne, tan jaken 1755.
[Stockholm.]

(Salvius
1755

EOD - Miljoner böcker bara en knapptryckning bort. I mer än 12 europeiska länder!

Tack för att du väljer EOD!

Europeiska bibliotek har miljontals böcker från 1400- till 1900-talet i sina samlingar. Alla dessa böcker går nu att få som e-böcker – de är bara ett musklick bort. Sök i katalogen från något av biblioteken i eBooks on Demand- nätverket (EOD) och beställ boken som e-bok – tillgängligt från hela världen, 24 timmar per dag och 7 dagar i veckan. Boken digitaliseras och blir tillgänglig för dig som e-bok.

EOD bokens fördelar!

- Få samma utseende och känsla som med originalet!
 - Använd ditt standardprogram för att läsa boken på skärmen, zooma och navigera genom boken.
 - *Sök:** Använd fulltextsökning för enskilda fraser.
 - *Klipp & klistra:** Kopiera bilder och delar av texten till andra applikationer (t.ex. ordbehandlingsprogram).
- *Ej tillgängligt i varje e-bok.

Villkor för användning

Genom att använda EOD-tjänsten accepterar du de villkor som ställs av biblioteket som äger den aktuella boken.

- Villkor för användning: <https://books2ebooks.eu/csp/sv/nls/sv/agb.html>

Fler e-böcker

Redan nu erbjuder 40 bibliotek från 12 europeiska länder denna service. Sök böcker tillgängliga för den här tjänsten: <https://search.books2ebooks.eu>
Mer information finns tillgängliga via <https://books2ebooks.eu> boken.

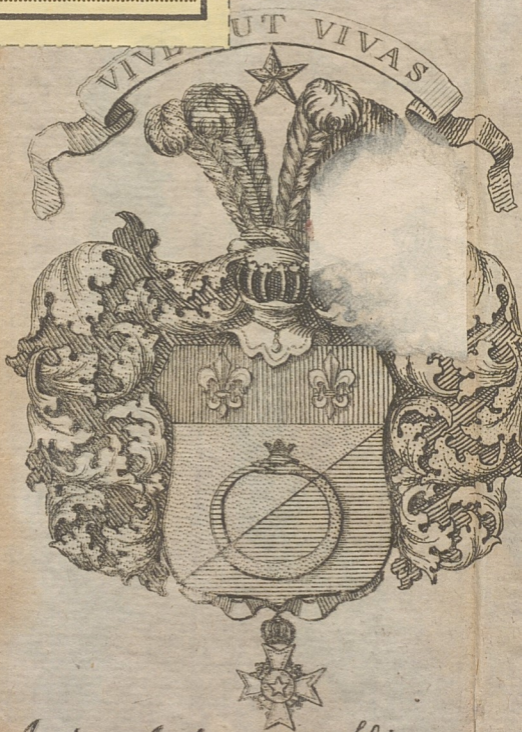
Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Litt.

Lapsk.

1700-1829

Ex. A.

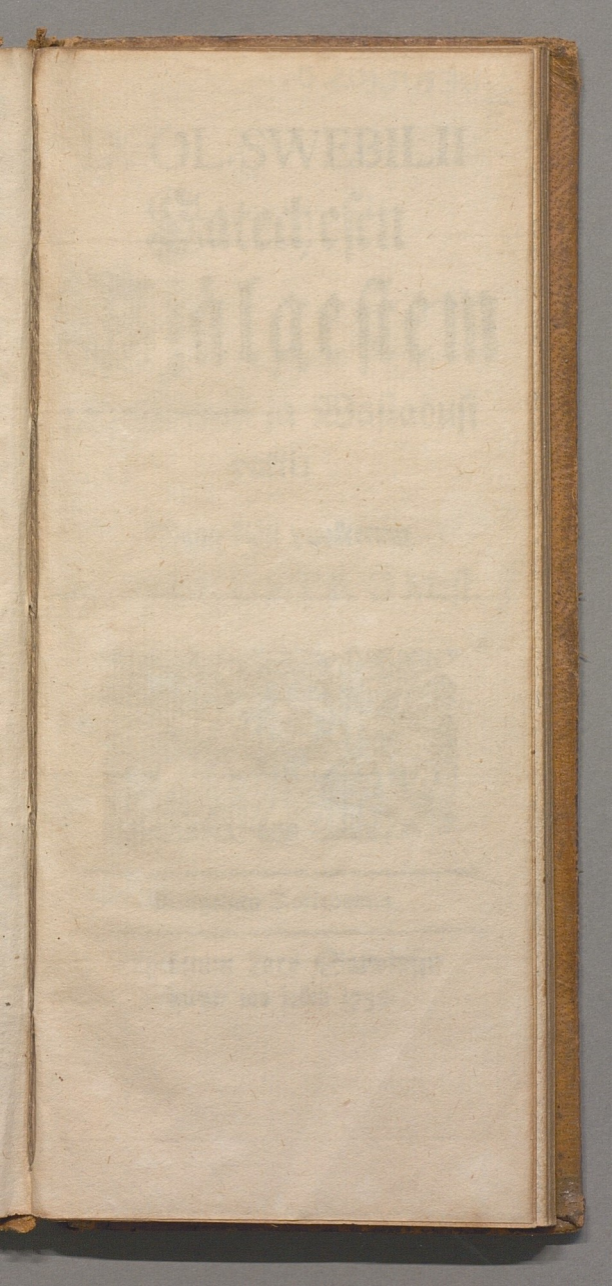

Anders Anton von Siernman
1756.

man

Lapuk katchesi

SVEBILIUS, O.

D. OL. SWEBILII

Catechesen

Själgestem

Katjelwasij ja Bastadusi
pakti:

Same kiäli puoitetum

P. FJELLSTRÖMest.

Kongelats Kostedemin.

Trykketum Lars Salwiusen
hudne/ san jaken 1755.

100

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
LIBRARY

Jesusen Nimesne.

Algo.

1. Leb kus todn Christegas?

Wostetes: Leb!

2. Mandiet todn Christegasen Kottjotnah?

Dandiet arte leb kasterum Urtien nas
mesn, ja Pardnen, ja tan Niles Wuois
genen; ja leb kasteresne karmotam etjen
nala Christuseb, kuteb mon jakkab ja
täbdestab etjen Lädnestien ja Galogs
takkien.

Gal. 3: 27. Tijes nau mädde ko kasterum le-
pet Christusi/ lepet etjete nala karmotam Chri-
stuseb.

3. Wastte äppah ja tietah todn tab?

Catechesest.

4. Mi le Cateches?

Tat le akt änekes äppetes mienen
Christedomen tarbes pekki pira, katjale
wasi ja wastetemi tjada.

5. Kalleh läh Catechesen äiwepekkeh?

Witah.

6. Kutteh läh tab?

1. Tuhmelen lotke Budah. 2. Taka
kolwasen artikeleh. 3. Rokkoles, Uto-
tje mienen. 4. Kastetes. 5. Altaren
Sakrament: Juosa ai skallo ja andas
ges luitem siätteh, ko karmotem H. Era-
ran Etkebes mallasi.

7. Sija adnet kus Cateches wele?

Adna kallekats rokkolwasit, ko Jda

dietes ja Effetes roffokwasit: Pärrem
lokkasit ja käsetablob.

8. Mandiet Cateches muttemist Manat
äppetufin kottjotua?

Tandiet, atte kaitch kalleh tab mana
palest läret, ja etjebse tan sifne ko Zub-
melen manah kait weisompäiwitas
harjetet.

5. Mos. 6: 7. Tobn kallah tjanlet lageb
manaitati/ ja tan pira hälet/ kasse tjokkaha
kätesnat/ jälli wadsah päinon nahn/ kasse ädda-
jah/ jälli tjodtjelah.

9. Kuste le Cateches waldetum?

Uiles Tjalogest.

10. Mi le Uiles Tjalog?

Tat le Zubmelen pako, tuot Uiles
Wuoigenen siswaddemen tjoda, Pros-
phetaist, Ewangelistaist ja Apostolist,
tjaletum ja pifotum le, miiji äppetufin,
jastetufin ja ekewen salogruuoten.

2. Pet. 1: 21. Jaktefe Prophette le anje
outen pätam almatjen wilhost/ walla tab ailes
Zubmelen almatjeh läh halam, kolwortum
taa Uiles wuoigenest.

Rom. 15: 4. Kait maite autelt tjaletum le/
tat le autelt tjaletum miiji äppetufin, wai tiers-
dieswuoten ja tjalogen jastetusen tjada, adna-
lime tormob.

11. Kässe läh sije tab tjalam?

Propheteh läh tjalam äbme; walla
Ewangelisteh ja Apostoleh, lah tjalam
ädde Testamentesn.

12. Man sifne tjodtjo äbb Uiles Tjalogen-
sis adnetes?

Quekten pekkesn: Lagesne ja Ewan-
geliumesne.

Wuo

Wuostes Niwepette
 Zubmelen lotte Budai,
 jälli Lagen pira.

1. M b äppeta Laga?

Laga äppeta mab kalkeb taffet ja
 paiet, ja lotte kait mien wiesomesne
 tämetet kalkebe, Zubmelen ja mien
 queimen wuost, usholmi, pako, ja
 pargoi.

2. Kä le lageb nkeswaddam?

Zubmel, kute le etjet rätiesfardog
 wuet ja taifi HErra, le wuostes siud
 nedemesu sistsalam Lageb almatien
 wainoi, ja öffan suddokattiemien
 mangel tab tai ailes atiti paddoi ties
 tetam; wolla mangemust tialeum kedge
 tabloi Sinai waren nal nkeswaddam.

3. Kuten tjada ulkoswaddi Zubmel
 lageb?

Mosesen tiada.

Joh. 1. 17. Mosesea tjada le Laga woddetum;
 armo ja sadnas le pätam JEsus Christusen
 tjada.

4. Mi lam Moses älmait?

Godn lei jalkol s HErran Teudnar,
 jalko telwoi Israelen almogeb Egyptest.

5. Kalleh läb Budapakoh Lagesn?
 Lotte.

5. Mos. R. 4: 13. HErra sarnosti tiij lit
 to's/ juob jodn kottjoi tiieb taffet; nametum
 tait lotte pakoit/ ja tjali tait quekte kedge
 tabloi nain.

6. Kotte tab juoketuet?

Quekten tabloi.

5. Mos. N. 5: 22. Taah läh tah paloh/ fuu
 tit HErra häli kait tijen tjäggolwasi waren
 nal n/ tällest/ palwost ja märkoss/ suor kiälinas;
 ja idiji tasa lasset, ja tjali tait/ quekte fedges
 tabloi nal/ ja waddi munji tait.

Tat Auteb Tablo.

7. Kutteh ja Kalleh Budah läh auteb
 tablosne?

Tah kolmeh wuosteseh.

8. Man pira läh tah?

Käreswuoten pira Jubmeli.

9. Mäb wadnota Jubmelwuostes Budasni?

Kait poito Jubmelen teudnomeh,
 ja sita, atte miie epe kask adnet ätja
 jubmelit aften jälli so auten. Wuodo
 taan wadnotasi, le taat; Gutte mon
 leb HErra to Jubmel, jätta sodn: tat
 le, mon juffo tab kottioh ja hälab, leb
 etiestan, tat pajemus HErra, kutes
 kait ämeh orromebs adneh: to Jub
 mel, juffo to sjudnetam, warjelam ja
 lagam waddam leb; tan diet läh todn
 ai munji aktain, kait karoteswuoteb
 wielkoges.

Matth. 4: 10. HErra Jubmelabt kaskah
 todn rokkotallet/ ja sodnom aktol kaskah todn
 teudnahet.

10. Mi le tat adnet ätja jubmelit?

Tat le byttotet, teudnot, rokkotallet
 ja piejet torwobs ja äskalebs ju elen
 ätjasi wäraldesne, to tan akt sadnes
 Jubmeli aktain.

11. Kotte ja kuttren muoton sjadda tagi
 gar poito Jubmelen teudnom?

Mäddelakan: Nau ko, kasse rokkotalla

talla Päiweb, Manob, ja almen fuso
web: Angelit, ädajam ailefit, ailefi kä-
wit ja patsemit; jälli ätfa wekkeb pärs-
felist ja alde wekke reitoist, nau ko näis-
tist ja quopsasist, seitist, wiäromuorist,
passist, sairwist ja wele taggarist.

5. Mos. 4: 19. Ratte/ abma pajaslognah
tjalmitat almai/ ja wuoidnah päiweb/ ja ma-
nob/ ja nassit/ äbb almen fuoweb ja eritkattjah/
ja rokkotallah tait/ ja teudnaha tait.

Pikot. R. 19: 10. Ja mon Johannes kattjib
wuolos ängelen juolki auti/ rokkotalleman so/
ja sodn jätti munji: wuoidno, iale tab takka,
jutte mon leb to, ja aldat welji queimteud-
nar/ jukko JEsusen wittenastemeb adneh: rok-
kotalla Jubmeleb.

2. Mos. R. 20: 4. Todn ih kall takket alla-
sati käweb/ jälli mabken muutob tan mete/
jukko le pagen almesn/ jälli tan mete, jukko
le wuolne ädnamen naln, ifen tan met / jukko
tjatsefn le ädnamen wuolen.

6. Mos. R. 18: 10. Ulos attel to kassen or-
ro, jukko näitomin tämeta/ jälla le päiwe
prendetesn/ jälla/ jukko loddj tjuojemit kattj/
jälla näite: jälla passota manob/ jälla näiteb
kattjata/ teknen tjälgesteje / jälla kute kattjata
tatt jabmekit, jutte tat, jukko taggarit takka/
le Herrat almos wafkeswuot.

12. Sjadda kus ai welelakan?

Sjadda: kässe akt torwostalla etjes
nala, ja etjes wisestwuoten, bondawuo-
ten ja taweri nala; nau ai jalostalla
ätia almatji samon ja äitweswuoten
nala; ja kässe akt adna tjoiwesb Jub-
melin.

Coll. 3: 5. Hareswuot le poito jubmelen
teudnom.

Psalm. 146: 3. Ulet jalostalle Gdrstai nala
fise lah almarjeh/ ja ah maite mekketet.

13. Mitä kottjo Zubmelwuostes
Budash?

Utte kallebe adnet rektes pallob, kās
reswuoteb ja torwob sunni: Nau ai
kaiſ niädesne sodnob tjuorwotet ja
mainot.

14. Kotte kallebe pallet ja etset Zubmelebe

Kaiſi pajel, ja tab, kaiſ mien wais
most, ja kaiſest siälöst, ja kaiſ mien
uſsiolmest.

5. Mos. R. 6: 5. Tobn kakkah etset HErrab
Zubmelabi/ kaiſet waimost, kaiſet siälöst/ kaiſ
let famost.

15. Mi le tat kaiſi pajel paket ja etset
Zubmeleb?

Tat le, täbdestet ja hewetet Zubme
len allakeswuoteb ja rektesfärdog
wuoteb; nau ai adnet so waimosnis pa
jemus puoren, sodnob byttotet, ja kaiſi
pajel károfen adnet.

Psalm. 18: 2. 3. Waimositt adnob to kās
roken/ HErra mo mekseswuot / HErra / mo
pakie ja mo nanas kield/ ja mo tjuuteje:
Wo Zubmel/ mo jalo/ kuten uala mon jak
kab/ mo warjo/ ja mo salogwuoten tjuorwe/ ja
mo pajeten.

16. Mi le piejet kaiſi jakkob ja torwob
so nala?

Tat le aptsa ja nannost jalostallet
Zubmelen kaiſimekseswuoten, Puores
wuoten ja Sadnafen nala; ja so nala
aktain torwot.

Psalm.

Psalm. 63: 9. Jalostallet so nal särten
aiten; tise almog, njerkotete waimoitatte so
auten. Submel le mijen tormo. Sela-

17. Maite wadnotus mubben
Budasn:

Tossien waldet ja wanehewetet tab
stuor ja alwojes HErran Submelen
nameb.

18. Mi le HErran Submelen name:

Tat le Submel ets, jubmelatje or
romes, ja wuofis kautoi; nau ai alde
pako, pargo ja hewetes; jälli kaik
maite alde pira pikotum le.

Psalm. 48: 11. Submel/ nau so to name/
nau le ai to hewetes/ kitt wäralden ketjeti.

Pakow. R. 18: 10 HErran name le nan
nos siätt/ tat räktesjärdog wiekka totko ja
warjelowa.

19. Mi le tossien waldet Submelen
nameb:

Tat le: albetet ja wanehewetet
Submeleb, nau ai paha ja suonos
harjanemest, pilkisu, jälli tossies au-
tohemesu, adnet Submelen nameb
njuokijemesne, awi so ilam tosnemike.
Submelen namen tossien waldem siad-
da ai die; kässe akt rokkolishas Sub-
melen kaik, i adna ussiuimit eties lud-
ne ja ajatalla kuteb sodn rokkola:
nau ai kässe wuolon ja ajatallemen
wana, kulla Submelen pakob, jälli tab
tjalgesta korro pälai.

3. Mos. R. 24: 16. Tat kute HErran
nameb muona, sodn kalla jabmemeb jabmet:
äbb almog kalla ledkahet so.

Matth. 12: 36. Mon jättab tiji/ jutte al-

masseh kalleh lokkob tallet dobmo peitven nal.
färtet toffjes pako nantest/ juob sije häleh.

20. Mi le karrotet?

Tat le: märesn ja affmeswuotesn
sarvot allasas, jälli qveimasas kail pas
hab.

Wis. R. 1: 11. Die kattet tale etiehte gag-
netes nollomest; ja adnetete etiete njuoktjemik
karrotemist: jutte maab tije tjäkosikt hälebet i
kalk rossien sjaddeh: walla njalme/ jukko keles-
sta/ lädda hälob.

21. Mi le wuordnot Jubmelen namin?

Waldet Jubmeleb wirtexin ja had-
dotiin pajelesas, tain nannotet hälebs.

22. Le kus aptsa wadnotum wuordnot?

J le. Kässe tat siätta Jubmelen he-
wetusi ja mijen jalkofeswuoten laiko-
geswuori äiwelatji wuost, jälli ai mijen
etiene ja queimen puori; Nau ai, kä-
se tat lagesikt kottjotua dobmarest, die
le loppe wuordnot, ja tain nannotet
fadnaseb.

5 Mos. R. 6: 13. Todn kalkah paltet Herrab
Jubmeleht. ja teudnabet so/ ja wuordnot alde
namin.

Jer. 4: 2. Todn kalkah wuordnot wana
lattogeswuoten, rekto ja ailest/ tan wiffast ko
Herra wieso.

Ebr. 6: 16. Almatjeh wuordnoh stuora-
bin etiestisse / ja wuordnom le siji kail riton
nokkem/ to nannostowa wuordnomin.

23. Kutteh läh loppetis wuordnومه.

Tah wuordnومه, kuteh sjaddeh
Jubmelen namin loppet, otarbes
ämisi; toffjesikt ja falskeslakan, jukkes-
leswuotesn, märesne ja bradasne.

3. Mos. R. 19: 12. Tije epet kalk wuord-
not

not falskeslakan mo namin, ja oallestet to
Zubmelen nameb; Jutte mon leb Herra.

Jak. 5: 12. Katti pajel, mo welleh/ olet
wuordno/ juogo almin/ jälli ädnamin / jälli
miken ätja wuordnomet; walla tijen pako or-
ros paits/ paits/ ja i/ orros i/ abma kaltebet
fartjet Dobmon wuolan.

24. Ni le brukot näideswotob?

Eat le i koros pärkelen welleh
tjada skadab takket queimasas; wal-
la ai orekto brukot Zubmelen na-
meb ja pakob, paiteman puotselwasit
almariist ja pätsiist, takket etjebš kar-
resen, ärsitet tjäkos ämit, ja wele tag-
garit.

25. Niite Kottjotowa tadne mub,
ben Budasn?

Utte miise wuoloin muonneb Herra
ran nameb, jukka skadab, kasse tjors
wotebe tab kaiten heresn; rokkolebe welleh
ken ja puoresjugnadusen pira: nau ai
kitebe ja hewetebe Zubmeleb kait alde
puoretakkomi autest.

Psalm. 50: 15. Rokkotalla mo njädesne/
die sitab welleket to/ ja todn kakkah mainot mo.

Jak. 5: 13. Jus akket tijest tierda pahab:
sodn rokkolus/ jus kuttel le amos injalest/ sodn
laulos psalmit.

26. Niite Kottjotwa kolmad Budasn?

Utte kalteb muitelet Sabbatheb ja
läggestem peimeb, wai aillestebe tab.

17. Niandiet jätta Zubmel: Niitajet?

Sodn sita, atte ai kaltebe muita-
jattet etjeme, kasse Sabbath jälli Läg-
gestem peime aldana; ja etjeme tasa
refteslakan reitet.

28. Kutte le Läggestem päiwe?
 Wuostakin, ja tan äbme Testamentesn, lei tat tjetjad päiwe, jalko le Laa
 wodag, piejetum ja adnetum Lägges-
 stem päiwen. Walla äskan ädde Te-
 stamentesne, le aileks päiwe tasa pie-
 jetum, jutte mien HErra Christus le
 tan päiwen jabmeki lute tjohtielam:
 Tandiet kottjotowa tat ai HErran
 päiwe.

1. Mos. K. 2: 3. Jubmel puorestijugnas
 di tjetjad päiweb/ ja ailesti tab/ tandiet/ otte
 sodn tan päiwen läggesti kait pargoistes/ juoi-
 te Jubmel sjudnedi ja takkai.

2. Mos. K. 20: 10. Tietjad päiwe le
 HErran to Jubmelen Sabbath, talloi todn
 ih taitka mabte pargoit takkai.

Ps. K. 1: 10. Mon lijim wuoigenesne
 jämes aileks päiwen.

29. Mi le tat ailestet Läggestem päiweb?

Tat le: Kattet etjebš kait wäraldats
 pargoist ja kropselats pargemest, kus-
 teh hereteh Jubmelen tenestemeb; ja
 adnet tab päiweb Jubmelen pakon
 kuldelemi, rokkolwasiti ja heweslaus-
 mi, teudnahan Jubmeleb kabbatiak
 ussiolmi, pekoi ja pargoi kum.

2 Mos. K. 31. 14. Tandiet. kallebet ad-
 netet Sabbatheb/ jutte tat kalka tiji ailesen or-
 rot; Tat kuiti päilesta tab/ sodn kalka wissast
 jabmetuet/ tat kutt pargob takka tan kal/ ab-
 de siälo kalka erittjastetuet suolkestes.

30. Aptsä kus i miken pargo kal
 ka sjaddet aileks päiwen?

Maite suor njäd ja Christelats kä-
 reswuot rauka, tat i le wadnotum,
 jutte

jutte aft ädtjo tuworet Sabbathen, ja
sagget wuotfab räggast.

Matth. 12: 11. 12. Mi almats le tijen
fasten, juof adna akteb sautseb/ ja jus tat fat-
tja räggai sabbathen nal, i kus talla tab sorio
ja pajasloano. Matte puoreb le almats saut-
sest/ tandiet loppe le Sabbathen puore
takket.

31. Mi le tat ailesen adnet Jubmes
len pakob?

Tat le: adnet tab siälön pajemus
tawerin, i ko almatjen pakob, walla
ko Jubmelen pakob, tab gärnast ja
wuoloin kullet ja loffet, ailes waimosi
wuorket, ja tan mete wiesomebs wuo-
setet.

1 Thess. 2: 13. Kässe tije tuostoitien Jub-
melen präditotum pakob mijest/ die tije eiten
tuostio almatjen pakob, walla (nan ko sadnan
le) Jubmelen pakob

32. Waite wadnotua tadne Budahn?

Mije epe kall tossien adnet präditob
ja Jubmelen pakob; jälli heitet ja kas-
tot tatte almoks Jubmelen tenestemest,
iken wastes ja owuokes wiesomin taab
päiweb oailestet, kute Jubmelen na-
men hewetusi siapiejetum le.

Ebr. 10: 25. Allob heite etjen tjäggob
waseb/ nan ko samaseh tiden adneh/ walla was-
kotete kassebte/ ja tab tate anab/ atte wuoid-
nebet kotte päiwe aldana.

Tat mangede Tablo.

33. Kutteh ja Kalleh Budah läh mans
geb tablofn?

Tah Tjetje mangelt tjowojeh.

34. Man pira äppeteh tab ?

Kärestuorten pira mijen queibmai.

35. Kotte kalkeb etset mijen qweibmeb ?

Nau ko etjeme.

Matth. 22: 39. Todn kallah etset queib-
mabt/ nau ko etjebt.

36. Kä le mijen queibme ?

Kait almetjeh, kabbatjat wänef ja
owänef, äppaseh ja ammasseh, fattogeh
ja bantah, kuteh mijen radeb ja wekkeb
karbahah.

Matth. 5: 44. Etset tijen wassiolatjit,
puorest sijnadete sjeb / kuteh tijeb karroteh ;
takket puorebssiji/ jukka tijeb wassioseh/ rokkole-
te sijen autesi/ kuteh tiji skadab takkeh ja
wltwoteh tijeb.

37. Mandiet Kottjottuweh Kait almetjeh
mijen qweibme ?

Jutte kaitkeh adneb akteb jubmeleh,
Kait wiesob akten taan ädnamen nahn,
Kaitkeh lepe Adamest ja Ewast ulkospä-
tam ja adneb akklakasats sismannemeb
elemi, ädnañ waiweb, ja akklakasats
ulkosmannemeb, atte kaitkeh kalkebe
tabelt.

Apost. Parg. 17: 27. Jubmel le tallam
kait almatjen slakteb akteb warrest.

Job. 5: 7. Almats räगतua ohykoi/ ko
lädde aleteman.

Job. 7: 1. Jküs almats le tärosn ädnas-
men nahn/ ja alde peiweh/ ko peiwe pargejen
peiweh ?

Wis. w. R. 7: 6. Kaitkeh adneb akklakas
sismannemeb elemi/ ja akklakas ulkosmannes-
meb.

38. Mikä kottjo Jubmel neljaden Ba-
dasn?

Atte kalleh kudnetet Uttjeh ja Eda-
neb.

29. Mitte tietetua Uttjin ja Ednin?

Miehen aittigeh, wuoppa, wuonau
piäbmo: attjeh, äiwelats, Appetieh,
iffideh, nau ai kaitkeh ätjaseh, kuteh at-
tjelaka morrahab adneh miien pir.

Eob. 10: 13. Ja aittigeh wakotien neitabs
Sarab/ atte sodn kalli adnet älmäs aittigit
kudnesn/ ko etjes aittigit.

1 Mos. K. 41: 43. Pharao tjormotti Jose-
phen autelt: taat le Landen attje.

2 Kong. K. 13: 14. Käffe Elisa lei puos-
semen/ päti Joas Israelen Konoges wuolos
so lusa/ ja tjeroi so auten/ ja jätti: mo Ut-
tje/ mo Uttje.

Gak. 4: 2. Arbelats le förmyndari ja aut-
tjodijottai wuolen/ kitt tan poddi/ jukko Ut-
tjest piejerum le.

40. Mi le tat / Kudnetet sijeh ja adnet
sijeh tjalmi auten?

Tat le: waimost etset sijeh; rokkos
let puorest siien autest, kudnin ja wuo-
lekeswuotin wiesot siijn, i määrattet
jälli waiwetet sijeh, walla teudnahet ja
kudnetet sijeh, pargoi, pakoi ja kierties
wuotin, ja gárnast sijeh karodet.

3 Mos. K. 29: 31. Färt kutt pallus ed-
nebs ja Uttjabs: jutte mon leb Herran tijen
Jubmel.

Malach. 1: 6. Pardne kalla kudnetet Ut-
tjabs, ja swaidnes Herrabs.

Ephes. 6: 2/ 3. Kudnet Uttjabt ja ednabt
jukko le tat wuostes buda tan toimotasin/ wai-
kunji puorest siaddali/ ja todn kulle wiesolih
adnamen nahn.

41. Berri kus manait kaitisn kulde:
let aitigitis?

Ja, kaitisn, jukko i wuostalasta Zub-
melen pakob ja waimon tãbdob, jutte
talloi wirti anab karodet Zubmeleb ko
almatjit.

Coll. 3: 20. Tije manah/ leket aitigit
kullolatjeh kaitisn/ jutte tat liko HErrai puo-
rest:

Wakow. 23: 22. Kuldel Uttjabt/ juok to
piãbmom le; ja ale tossien adne ednabi kasse
sodn wuorastua.

Apost. Para. 5: 29. Petrus ja Apostoleh
jãttin: alnats berri anabut karodet Zubme-
li ko almatjit.

42. Waite toiwota Zubmel siji, kuteh
taab takkeh?

Urte siji kalka puorest siaddet; ja sije
kalleh kulle wiesot adnamen nahn.

5 Mos. R. 5: 16. Sodn kalkah kudnetet
attjabt ja ednabi/ nau ko HErra to Zubmel
tunji kottjom le; wai kulle wiesoli/ ja wai
tunji puorest siaddali tai landisne, juoit Herra
to Zubmel tunji waddet kalka.

43. Lekus napo Zubmel wassain tait,
jukko arret jabmeh?

3 le: jutte tat madden aiken siadda,
otte Zubmel arret rotta sijeb olykkost,
kuit sodn etsa, ja wadda siji puoreh
elemeh.

Wiskow. R. 4: 10. 11. Sodn liko Zubme-
li puorest/ ja le tunji kãrok: ja eritwaldetua
elemeh suddari kassen; ja erit rottetua/ abma
pahawuot kalka wirtotet alde jãrbmeh, jãllẽ
piettoa äwetes tãjãtet alde siãlob.

44. Kotte kalleh tãbdet taab Zubmelen
toiwotaseh?

Zab kalleh tãbdet tain juokatafin;
name

nametum, jus tat mihi le auken ja
Zubmeli likoges.

45. Maite wadnotua tadne neljad
Budasn:

Skullogeswuot, toffie adnem ja mäs
radattem aitigi wuost; ja kaiti wuost,
kuteh artien ja ednen namin täbdoh.

5 Mos. R. 17: 16. Karrotum lekes tat/
kute karrot attjabs jälli ednabs/ ja äbba almog
kalka waffeter/ ja jättet: Amen.

Rom. 13: 1. Gårt almats lekus wuolles
kas äiwelatjiri kuteh wäldeb adneh/ jutte i
kuteken äiwelats le/ jus i Zubmelest.

46. Maite wadnotowa witaden Budasn:
Käddem.

47. Kofte Käddem siadda:

Kässe akt juogo ets, jälli nubbi tja-
ba, suollet jälli piko Kädda, jälli sälgin
matka ja qneimes häggit jälli lattasit
skadab takka; jälli so waimosnis wassos-
ta, ko ai suonos paroi ja tämetemi ul-
kota ja tolwota.

1 Mos. R. 9: 6. Tat kutt kälketa alma-
tien warreb/ alde warra kalka ai alkatjiss käl-
ketuet. Jutte Zubmel le takkam almatjeb es-
tjes muoton mete.

Matth. 5: 22. Gårt kutt/ jukko toffio mä-
ratowa weljesis/ sodn kalka dohmon wuolai
sakkolats orrot: walla tat/ jukko jätta welja-
sis raka/ sodn kalka raden wuolai sakkolats or-
rot; walla tat jukko jätta/ todn piädet/ sodn
kalka helweten tälli wielkofes orrot.

1 Mos. R. 4: 5. 6. Caini ja alde wiäroi
Herra idiji likogelaka kätjess; tandiet mä-
ratowi Cain sagga/ ja alde muoto ätjaituwi.

48. Lefus die kait märe, kaddem ja wassie Jubmelest wadnotowum?

J le: Wäralden Uiwelats, kuti Jubmel le waddam swerdeh kári, kait pahast pakkatusin, wirti häggi pakkatet suore assjalatsit, ja paha pargoit haddotet. Märatomet kalkeb ai siien paiel, jukko pahab takkeh, ja wassjotet mi suddokes le.

Rom. 13: 4. Jus pahab takkah/ die pala: Jutte sodn i quodde swerdeh tossjai. Jutte sodn le akt Jubmelen teudnar/ akt haddosteje sunji mären/ jukko pahab takka.

49.. Maite kottjotowa tadne witad Budasn?

Utte kalkebe wekketet, tjoutet ja morretet mijen queimeb, kait alde häggen hetesn.

50. Kotte siadda tat?

Kasse armolasteb queimame pajel, ja kait märrahab adnebe tasa, jukko siatta alde puori, häggi ja warreswuosti, ja kaitetebe maite sunji skadan le.

51. Mab wadnota Jubmel kotad Budasn?

Kait oraineswuoteb ja horawuosten suddob, jukko siadda ussiolmi, pafoi, tämetemi ja pargoit, nau siinjelen koulkolen kalatswuoten.

Matth. 5: 28. Fära kute/ jukko kätjesta nisuneb wainotet so/ isodn le horab takkam suina waimosnis.

Ebr. 13: 4. Aktiwaldom orros herwok/ ja sango pädwotekkes; walla kekakit ja horat takkejit kalka Jubmel döbmit.

52. Maite Kottjotna tadne Kotaden
Budasn:

Wuostek kaitit; atte färt almats
kalka adnet aft skuornes raines wieso
meb; pateret kait oraineswuotest,
tillest ja märkest tasa; äskan ainesikt,
atte fära kute, jukko kallatswuotestn
wieso, kait jalkoleswuotestn etsa ja kud;
neta kalats queimebs.

1 Thess. 4: 4. 5. Saat le Subntelen situd/
tijen ailestem/ wai paterebet (horawuotest/ ja
fära kute tieta adnetet karebs aileswuotestn
ja kudnestn. 3 pahas uskoisne/ nau ko Hed-
nikes/ kuteh Submeleb ah täbde.

53. Maite wadnotua tjetjaden Budasne:

Suolatem ja Suolawuot.

54. Kotte suolatem siadda:

Sat siadda mäddelakan; ja ainesikt
1. Käffe aft loppet ja suollet, aiteren
wiljon wuost, erit walda alde pednikit
ja tawerit; jälli ai rewit sust mabk. 2.
Sluokka ja nollota maitel sust. 3. Piet-
ta kuteb äsestemisn ja lodnotemisn
falkes wiktin ja mätin. 4. Käffe i
rektolaka wadda äiwelatjiiti ja appe-
tiatis tab äseb, jukko siji berri. 5.
Submitalla widnobs; ja 6. Adneta
pargejist ansetum palkabs, ja wele
taggarit.

Eph. 4: 28. Sat jukko le suolatam/ sodn
alos tast suolat: walla puorebut pargus ja
takkus mi puore le kati kum/ wai adnali mait
juokali suaji/ jukko tarpaha.

3 Mos. K. 19: 13. Sodn ih kall takkat
quemasat orektio/ jälli rewet sust. So pei-
weo

weyaraesien valka i kalka orrot to lubne tjan
pajel iddietafi.

5 Mos. R. 25: 13. 14. Sodn ih kalf ad-
net quekelaft is wiktob wuossefnat/ suorab ja
uttjeb: ja katesnat i kalka orrot quekelaftats
märe/ suorab ja uttjeb.

Matth. 22: 10. Waddet R-iseri/ mi Reis-
faren le/ ja Jubmeli mi Jubmelen le.

Malach. 3: 10. Puokte muuji tijodeb mo
tijod kätai/ ja pajet mo katesne piäbmob or-
rot/ ja paje sijeb mo kättjelet kaina/ jätta H-er-
ra Zebaoth/ jus ib kalka rapset tiji almen
fönsterit/ ja ulkosnjerkotet tiji puorestfingna-
duseb waljast.

55. Mait Kottjotua tadne tjerjed
Budasn?

Rektorpuuot ja rektesradespuuot
färten almatjen wuost, i käseken orekto
takkat, jälli wanetet kästet mi sumi rek-
to berri, walla änabut tassa wekketet,
wai mien queimen tamer ja wiesomra-
de luli lassanet ja warjelowet; ko ai-
eritiorfelet kaislakats heranast ja ska-
dait, kättjada alde tamer matteh peistot
ja utsanet.

Des. 33: 15. Jus tat Jubmelheitenes
panteb ruoptot wadda/ ja maksä mab rewem
le/ ja manna elemen pokan mete/ kotte sodn i
pahab takka; die sodn kalka wissast w. esot ja i
jabmet.

56. Mäb wadnota Jubmel kaksäden
Budasn?

Falsskes wittenastem ja felestem, jukko
le Satanan piäbmokes.

57. Kotte siadda tat?

Kässe akt queibmabs, 1. Falsskeslafa
felesta ja osadnab wittenasta so nal. 2.
Pietta

Pietta so jakkotum tjäkoswuosti osiät-
tes sardne emin. 3. Ulde pakoit
ja pargoit wärramusi tjälgesta ja sodo-
nom panetalla. 4. Osadnes ja falskes
kaddatass alde puore nameb ja mainob
spieja.

2. Mos. K. 23: 1. Todn ih kall jakket fal-
kes sardneb / todn ih kall orrot jubmelheites
nessi wekken / ja siaddah akt falskes witten.

Paŕom. 20 : 19. Tat kute tjäkos radeb al-
mota / sodn le so pakioist häleje ; ja ale maste-
talla suina / jukko pietta panfeminis.

58. Maitte kottjotowa tadne kättsaden
Budass?

Ussiotet ja hälet puore mien queis-
men vira ; alde mainit ja shepšeswoo-
tit kaptjet ; ja kasse sodn laiparest we-
ret pakioist hälatalla, atte miše die alde
puore naimen autest wasterebe, kaitit
puoremusi tjälgestebe, ja hälebe sad-
naseb.

1. Cor. 13: 5. Käreswuot i pahab ussiota/
sodn kawotalla oroktesfardogwuotest.

Psalm. 15: 3. Herrä: kã kalla orrot to
käten? Tat jukko niuoktjemines i panetalla/
walla häla sadnaseb waimosa.

59. Maitte wadnotua ätesaden Budass?

Kalko, waino ja paha usto, janaute
kaikeh paha ussiolmeh, maitum almatš
ajana, ja etjebš taina suottestalla ; walla
ainesitt wadnotowa ustob adnet queis-
mas kätai, taweri, arbai jälli ötia puos-
rest ädtotum ämit, mait epe kall puok-
tet wuollasame luokes pargetemin
jälli

jälli mainef tjabbes wuofetemin, awi ko
 rat refio jaddali.

Jaf. 1: 14. 15. Färt kute kättjeloma / kässe
 kesoja ja molloyoma etjes wainotemest. Zan
 mangel kässe wainotem le säkketam, die räga-
 datta suudob, walla kässe suddo le ällanom / die
 rägadatta jabmemeb.

60. Maite Kottjotta tadne äktsaden
 Budasn:

Utte miie kárnast kalkeb udnor miien
 qweimai alde puorit, ja orrot sunji
 weffen, i fores wai tab oimon adnali,
 walla ai kait skadab kaitetet.

Phil. 2: 4. Kára kute alles kätjett etjes ämit/
 walla färt ai tait kuteh ätjasi läb.

61. Maite wadnotna lokkaden Budasn:

Fat queimrägatum paha lusto, ja
 arbesuddo, juffo le ruottes ja maddo,
 kute padtjet miieb farti, mi Zubmelen
 Budai wuostalasta: Walla ainesift
 kait waino queibmame kalats = queimi,
 (ak'ai jälli älmäi) kaggiti, äloi, jälli
 wele taggariti.

Rom. 7: 18. Mon tletab / atte mo fisne
 kat le / mo ädtjesn i le puore; situdeb mai ad-
 nab / walla takket puoreb ib laudne.

62. Maite Kottjotta tadne Budasn:

Utte kalkebe aptsa haptetet tab paha
 ustob, ja adnet alles waimon raines
 wuotab: nau ai wakotet ja häletet mi-
 jen queimen kallats = queimeb, ja kaga-
 giit, wai orrolin etjes tenestemesn, foto-
 tjetemesne ja wiesom wuokesesn; ja
 jalkosift takkalin, mab sji berri.

62. Maite

63. Mandiet järtebe färten Buda pakosn:

Mije kalleb pallet ja etses Zub-
meleb?

Saina sitebe kolatet, atte Zubmelen
pallo ja kareswuot, läh ko akt arak ja
maddo, koste kait pargoh kälget k. k. k.,
julkko lagesne kottiotum läh: jutte ká-
reswuoten ja Zubmelen pallon wana
läh tab i ätja Zubmelen auten, ko wils
pestwuot.

1. Joh. 5: 2. Tasse tietebe / atte etsebe Zub-
melen manait / kasse etsebe Zubmeleb ja adnes
tebe alde budait.

64. Mi le äiwepette Lagest?

Sodn kalleb etses Herrab Zubme-
labt kaitist waimostat, kaitist siälostat,
kaitist miälöitat: ja queimabt, neu ko
etsebt.

Matth. 22: 37. 38. 39. Jesus jätti tan kirs
jeäppes Phariseji: Sodn kalleb etses Herr-
rab Zubmelabt kait waimostat / kait siäs-
lofnat, ja kait miälöitat. Taat le tat wuo-
stes ja suoramus buds, Tat mübbe le ai tan
woukai: todn kalleb etses queimabt ko etsebt.

65. Kotte läptetua Laga, jälli loke
ke Budah?

1. Nittemen ja pakatesin sijen pajel,
kuteh Lageb pajelmanneh. 2. Walla
armotoiwotasin ja kait puorin sijen
pajel, kuteh tab adneteh ja ällast takkeh.

66. Mattakus kuteh almats ällast takket
jälli ällasitt adneteh Lageb?

Jmatte. Mainetiswotesn, ja autela
ko almats kattji suddoi, die sodn matti
lageb

lageb ällast taffet: walla tale suddo,
kattlemen mangel, le tat suni mattetis,
jutte Laga le Wuignelats, ja kaipa
alles karodesruoteb; walla miije lepe
ädjelatjeh, ja paha ustoist peistom.

Rom. 7, 14. Miije tietebe / atte Laga le
Wuignelats / walla mon ädjelats / wuobde-
tum suddonwuolan.

Apost. Parc. 15: 10, 11. Mandiet kättjele-
het Jubmeleb / ja sitebet piejet nädeb äppetes,
älmai tsäpoti / mab äh miijen tollots äitigeh
epeken miije lepe wejäm quoddet?

Ephē. 2: 1. Eije leiten tollin jäbmaseh pa-
jelm nuoisne ja suddoisne.

2. Cor. 3: 5. Miije epe lä wuokaseh etjestame
mablen usiwotet nau ko etjestame.

67. Die kus Jubmel le karres, ja orektot,
jutto mijest wainota mab epe
adnetet matte?

J le. Jubmel i le tassa wikke, walla
jodn retto ruoptot rauka tab, mab
jodn miijen wuostes äitigit waddam le,
name: um, famob ällast taffet lageb:
Ja tab i ätjalaka, ko tat i matte kad-
deuet orekto taffet, jus manaist ja ar-
bulatiist ruoptot rauka, mab jodn sijen
äitigit luoiķes waddam le, kuteb tab
peistam ja äh ruoptot makset mattam
lä.

68. Masas Laga tokkaha:

Laga äppet miiji. 1. Mab kallebe
taffet ja pajet. 2. Täddebet miijen peis-
stum natureb ja mädde suddoit. 3.
Waffet ja wuojeta miieb ätset Christus-
seb, kute le lagan noķkem ja älletem,
lä

fäffe sodn wuofeta, ja miheb waimos
tädösne pajelkadda, atte epe etjeme
famoist matre sö ällasit adnetet.

Rom. 3: 20. J ättek ädije matta lagen par
goist rektesjardogin taffetuet Jubmelen auten/
jutte lagest päta suddou täbdem.

Gal. 3: 24. Saga le mijen pakketeje orroni
Christusen lusa.

Rom. 10: 4. Christus le lagen nokkem rektes/
färdogwuoti sära kuti/ jukko jalka.

69. Kofte mattebe täbdet suddob Lagest?

Käffe miije rektolaka ajatallebe Jub-
melen lokke Budait, ja tai mete mud-
dostebe wiesomam, ussolmit, pakoit ja
pargoit, die faudneb ja wuoidnebe tai
sine, ko Wuodignelats siälön spegelesn,
mainitam ja mäddoitam: jutte kaitkeh
mäddeb mäddelekan.

Rom. 3: 12 Kaitkeh läh erit swäkkom: kat-
keh läh suoppatemeh sädäm: t ättek le/ jukko
puoreb takka/ skenna akka.

70. Mi le suddo?

Kait mi wuostalasta Jubmelen Bu-
dait, märadatta Jubmeleb, ja anseta
pakkatusesh.

1. Joh. 3: 4. Färt kute suddob takka/ sodn
takka orekto/ ja suddo le orekto.

Psalm. 5: 5. Jh todn le tat Jubmel/ käsa
jubmelettis wiesom liko.

Rom. 2: 8. 9. Darmo ja märe: waiwe ja
muode sära kuten almatjen siälön pajel/ jukko
pahab takka.

71. Kallelakats le suddo?

Quoktelakats. Urbesuddo ja takko
suddo.

72. Miele arbesuddo?

Arbesuddo ile koros Zubmelen muo-
ton massem; walla ai äbba almatien
peistum natur ja paha usto; käi sissae
sodn sakkana ja rägarua märea manan
wana Zubmelen pallon ja sadnes iak-
kon: sodn le (akten pakon jättemes)
akt famotismuot käif puorai, ja akt
kissiesmuot käif pahai.

Rom. 7: 18. Mon tietab/ atte mo sissae/ tat
le mo ädjesu/ i le puoren siudeb mat adnab/
walla takket puoreb ib kaudue.

73. Mandiet tat arbesuddon kottjotua?

Sandiet, atte mi je tab arbem lepe-
tan naturelats rägarutemen pakti, mien
wuostes aitagist, Adamest ja Erwast.

Psal. 51: 7. Käts mon leb suddosae rä-
gatum/ ja suddosae mo edue le sakkotam mo.

Rom. 5: 12. Akt almatien pakti suddo le
sispätam wäraldi/ ja suddon pakti jabmem.

74. Mi le takko-suddo?

Käif paha, maab ussjotebe; takkebe
ja hälebe Zubmelen ja queimame
wuost, jukko päta arbesuddost.

Matth. 15: 19. W. imosi ulkospäteh paha
ussjolmeh/ kädem/ horamuot/ se'es wiesom/
suolatem/ saist wittenastem, tjältem.

75. Kallelats le takko suddo?

Quoktelakats. Muttem siadda
mjälan met, muttem siepsieswuotest.

76. Mi tat le mi siadda mjälan met?

Tat jukko siadda tietemin ja alles situ-
din, kässe almats' tieta, atte tat le suddo,
ja dauk tab takka.

77. Mi le siepsieswuoten suddo?

Tat jukko siadda tietemen ja siuden
wuost

woest, ädtien siepsieswuotest, ja kasse
almats aitsa atte sodn maddam le, tallä
tab sangerta ja andages luitenteb ano
Submelest Christusen diet.

78. Kä lei wikke mijen woostes aitigi
suddoi?

Pärfelen niddo, ja sije etjeh, jukko
oretto brukoin etjes frije wiljoh, ja
änabut jalkin kårbmahi, ko Submeli,
ja pärrikan taite wadnotum mucrest.

1. Mos. K. 3 1. Kårbmahas jätti nisuni: ja
kalki kus Submel jättam: Eije epet kalk pärs
ret fårtet muorest lustegardesne? Epet entset
kalk jabmemeh jabmet; ja sodn waldi siado
dost/ ja pärr/ ja waddi naute ai almasas tas
ste/ ja sodn pärrai.

79. Pakket kus ai Submel manait aitigi
maddoi dieti?

Pakkatus jotta mai ainesitt sijen
pajel, kuteh suddob takkeh; walla jus
manah läh äsalatjeh aitigi suddoisne,
ja manneh sijen luoddisne, die ädtjoh
kierdet nau sijen etjes, ko aitigi suonos
wuoten diet.

Hes. 18: 4. Tat skalo/ kute suddob takkaw
sodn kalka jabmet.

80. Mäb pakkatusseh anseteg tab, jukko La
geb pajelmanneh?

Submelen märeb, karrob, kaillas
kasats wairwit, ja tab ekewen dobmoh.

5 Mos. K. 27: 26. Karrotum lekes sodn/
kut i älleta kail lagen pakoi/ atte sodn tai
mete takka; ja kail almog kalka jättet: Amen.

81. Kotte matteb piäset kail taate pahast?

Tab äppeteh miiji Jakkolwasen Urs
tikeleh ja Ewangelium.

Mubbe äiwepette
 Jakkolwasen Artifeli ja
 Ewangeliumen pira-

1. Mi läh Jakkolwasen Artikeleh?

Joh läh ätt äppetes Submelen tan
 Mies kolmi tierdeswuoten ja alde puo-
 retakoi pira, maß Christelats almat
 tietet ja jakket kalka, jus sita salogen
 sjaddet.

2. Maß merki tat Grekeri paßo
 Ewangelium?

Ätt suottes ja amos sakab.

3. Maß äppet Ewangelium?

Tat äppet, ätte miße jakkon pakki
 Jesus Christusen nala, adnebe armo-
 kes Submeleb, ädtjobe suddoit anda-
 gas, ja ekewen elemeh.

Joh. 3: 16 Maute Submel le essam wäral-
 deb, ätte soda le ulkoswaddam oinragatum
 Wardnabs, waß särt kute, jukko jalka so nal. i
 kalka lappetuet, walla adnet ekewen elemeh.

4. Kotte laga serrana Ewangeliumest?

Laga pakket almatjeb suddon autest
 ja palda; walla Ewangelium jasseta
 so, ja tjorgedatta Submelen armon ja
 suddon andagas luitemen pira. Laga
 rauka pargoit: walla Ewangelium
 jakkob. Laga le naturest juontelaka
 täbdos: Ewangelium le tjäkoswuot,
 jukko tjäkos le kait järmi; walla Sub-
 mel le tab tjoutesi puoktam Wardnen
 tjada. Laga jatta ekewen elemeh tait,
 kuteh

Kuteh so etiese rektesfärdogwuoten ja ölles kullofeswuoten tiada älieteh: Ewangelium jatta tabka; walla ätjäs sen rektesfärdogwuoten tiada allasas namerum, tät le Christusen rektesfärdogwuoten tiada.

5 Mos. K. 27: 15. 17. Karrotomum lekes tät/ jukko takka skulptum jälki leikotum käweb. Karrotum lekes tät/ jukko sirba quemes rojeh: ja äbb almog kalka jättet Almen.

Rom. 1: 16. Christusen Ewangelium le Zubmelen famo/ kaitit taiti salogwuotiu/ kuteh jalkeh.

Luc. 10: 28. Takka tab/ die todn kakkah/ wiesot.

Rom. 10: 9. Jus todn täbdestah njalmi/ nat. Herab Jesuseh ja jakkah waimosnat atte Zubmel le so tjuodtjaldattam jabmeki lute/ die todn salogin sjaddah.

Rom. 2: 14. Hedniqeh / jukko äh logeh adne/ takkeh dauk naturest kallekaije lagen par/ goit.

Ephes. 1: 9. Zubmel le miji tietetam etjes wiljon tjäkoswuoteh/ puore lifomes mete; ja le tab tjuotest puotam Christusen tiada.

Joh. 1: 18. J Kutek le kasset wuoidnam Zubmeleh: amragatum pardue/ jukko le Ätjen astesn/ le tabjalmatam.

5. Kalleh läb Jakkolwasen Artikaleh r Kolmeh.

6. Kuteh läb tab?

Tat wuostes le Zubmelen Ättjen ja sjudnedemen pira. Tat mubbe le Zubmelen Pardnen ja lädnestemen pira. Tat kolmad le Uiles Wuoigenen ja Uilestemen pira.

Tat Wuostes Artikkel.
 Zubmelen Uttien ja sjudnede-
 men pira.

7. Mandiet jättab todn, mon Jakkab:
 Zunte tat kute sita salogen sjaddet
 sodn i wirti jalostallet ätiäfen jak-
 kon nala, walla etjes etjes autest adnet
 tab Christelats jak ob, kotte mat-
 ta jättet Paulusin; mon tietab, kuten
 nal mon jakkab.

Hab. 2: 4. Tat rektessärDOG wieso jakkostis.
 2 Tim. 1: 12. Mon tietab kása mon leb
 jakkam/ ja wissast toiwob/ atte sodn aimota mo
 alde wuorkai piejetum tawereb warjeket tan
 peimai.

8 Kán nal kallebe jakket:

Zubmelen nala.

9. Mii le Zubmel:

Zubmel le akt wuorigenes orromes
 kautoi; ekewes, kaitwefses, rektessär-
 dog, kait sajesn lakkorroje, kaitwises,
 sadnes häleje ja armokes.

Joh. 4: 24. Zubmel le akt Wuorigenes.

Psalm. 90: 2. Autel ko wareh lejin sjad-
 dam/ ja todn lei piejam adnamed ja wäraldeb/
 ekewest ekewai todn le Zubmel.

1 Mos. K. 17: 1. Herra jätti Abraha-
 mi: Mon leb Zubmel kaitwefses. Wanna
 mo autesa/ ja orro alles.

Dan. 9: 14. Herra le rektessärDOG kait
 etjes pargoisne: kuit sodn takkam le.

Psalm. 139: 1. Herra/ todn ätsetab mo/
 ja räbdah mo.

Joh. 8: 26. JEsus jätti Judarita: Tat
 kute mo saddem le/ le sadnes häleje.

2 Mos. K. 34: 6. Kasse Herra wafi
 Mosefen arotean auten Sinai waren nala/
 tjore

hertvoi sodn: Herra/ Herra/ aht wuolles
ja armokes Jubmel/ kuffeskierdies/ ja suora
armotalleimest ja sadnaseft.

10. Lekus wele Jubmeleh ko akka?

Jle. Tat le koros akka; walla Jub-
melats orromesn lah kolmeb Perso-
neh, Uttje, Pardne, ja tat Niles
wuoigenes; ja kottjotowa tat ailes
kolmfierdefeswuot, jalli kolmakteles-
wuot.

5 Mos. 6: 4. Kulla Jsrael/ Herra
mijen Jubmel le aht aina Jubmel.

1 Joh. 5: 7. Kolmes lah tah/ jukko wite-
tenasseh almesn/ Uttje/ Pako ja tat Niles
Wuoigenes/ ja tah kolmes lah aht.

11. Kutte le Uttje?

Uttje le tat wuostes person Jubme-
lats orromesn, juok ekewest le raga-
tam Pardneb, etjenis jabdwookasats
ja aht orrojeb.

Psalm. 2: 7. Todn leh mo Pardne/ udne
leb ragatam to.

12. Mandiet kottjotua Uttje tat wuo-
stes person?

J Sandiet, awi ko sodn masnel
autanemesn luli anab ja suorab, jals-
li aiken kautoi orrom autebut, ko tah
atja personeh: Walla sodn kottjotowa
tat wuostes ornigen diet: jutte ekewes,
tat le, alkon ja nofkemen wana, le
Uttje; ekewes le Pardne; ekewes le
tat Niles Wuoigenes; tauf i kolmeb
Jubmeleh, ainat aht ekewes ja kait
wekses Jubmel.

13. Maite puoretakkoit le Jubmel
 Attie miji wuoseram?

Sodn le mijeb sjudnedam, sodn pas
 jesadneta, warrela ja Morreta mijeb.
 Sodn le ai uskoswaddam Pardnabs
 misen autest.

Psal. 71: 6. Herra/ sodn le Kesam mo
 ednen tjoiwest.

Apost. Parg. 17/28. Jubmelen sifne mije
 wiesobe/ swattjebe ja lepe.

Esa. 41: 10. Ale palla/ mon leb to ludi
 ne; ale karwe/ mon leb to Jubmel: mon
 welkotab to; mon welketab to, mon aimon
 adnetab to rektessardogwuotam rektess
 katen
 tjada.

14. Tjuoldetueh kus Pardne, ja tar Ailes
 Wuoigenes sjudnetem pargost?

Ah; jutte Jubmel Attie le Pardnen
 tjada, tan Ailes Wuoigenesne sjudne
 tam kaikit.

Ebr. 11: 2. Jubmel le viejam Pardueh
 arbelatien kaiki ami pajelen/ kân tjada sodn
 ai wäraldab takkam le.

Psal. 33: 6. Herraan pakoina almeh läh
 tokketum/ ja alde psalmen wuoigenest kaik
 al
 de suome.

15. Maste le Jubmel algosn kaikit
 sjudnetam?

¶ Mastef.

Ebr. 11: 3. Jakkon tjada täbbebe/ atte
 wärald le karwetum Jubmelen pakoina/ atte
 lah/ meh wuoidnoh läh sjudnam: mastef.

16. Mi le tar, maite Jubmel le
 sjudnetam?

Umine ja ädnani, ja kaik maite kai
 sine le, juogo wuoidno, juogo i wuoid
 no.

I Mos. K. I: I. Algosne sjudneti Zubmel
okmeb ja adnameb.

17. Manne ornigish sjudneti Zubmel Kai
Kit wäraldesne?

Kotan peiwen sjudneti Zubmel als
meb ja adnameb kaihi tai kum, jukko
tan sifne läh nante: Wuostes peiwen,
abnaseb kaihi ämiti, ja tioukeseb. Mub-
ben peiwen Allmeb. Kolmaden peiwen
märeb ja adnameb kaihi lafats muogra-
si ja talkesgrasi. Neljaden peiwen päis-
web, manob ja nastit. Witaten peiwen
quolit ja läddit, kotaden peiwen wai-
sijit landen nahn; ja mangemust sodn
sjudneti almatieb etjes muoton mete.

18. Man sifne tiodtjoi Zubmelen muos-
to almatien sifne?

Sat tiodtjoi almatien queimräga-
tum alles wiseswuotesn, rektesfärdog-
wuotesn ja aileswuotesn: sodn adni ai-
rubmahan jabmetiswuotesb ja samob
kreaturi pajel adnamen nahn, märesn
ja palwosn, ja ätja stuore autanasit:
kute kaihi kottjotowa Zubmelen muoto:
ja tottek lei naturelats räгатemen pal-
ti pätam manai ja puolwinal, jus mi-
jen wuostes aitigeb lejin etjes queimrä-
gatum alleswuotesne tiodtjom.

I Mos. K. I: 27. Zubmel sjudneti alma-
tjeb etjes muoton mete; Zubmelen muotoi sjud-
neti sodn so/ älman ja nisunen sjudneti sodn
sijeb.

Ephes. 4: 24, Karmotet etiete nala ädde
almatjeb/ jukko le sjudnetum Zubmelen mete
sadeswuoten rektesfärdogwuotesne ja ailes-
wuotesne.

I Mos.

1 Mos. 8. 1: 28. Submel puoresfjudnati
 fiejeb ja jätti: orrot šaddalaseh/ ja änetet e:
 tjebte/ ja cieutet ädnameb/ ja aduet tab e:
 tje te wuolan, ja rabit quolt pajel märesne/ läd:
 di pajel almen wuolen/ ja kail juttusi pajel,
 kut: h ädnamen nahn muojesjeh.

19. Idtji kus almats tiodtjo tadne etjes
 queimšjudnetum rektesfärdogwuotesn:

Idtji tiodtjo.

20. Kotte le sodn Submelen mto:
 tob massam:

Suddoi kattjemen ja Submelen
 Budan pajelmannemen tjada.

1 Mos. 8. 5: 3. Ja Adam rägabatti parde:
 neb etjes wuotesn muotos mete.

21. Kutteh läh tah wuoidnotis šjudne:
 tum Creatureh:

Angeleh.

22. Mi läh Angeleh:

Angeleh läh wuoigeneseh, wuoidno:
 tiseh, Submelest alkosi šjudnetum sad:
 nasn, wiseswuotesn, härlogwuotesn,
 famosn ja rektesfärdogwuotesn.

Psalm. 104: 4. ŠErra/ todn takah Ange:
 litat wuoiaenesin/ ja teudnaritat tollasniptjon.

23. Staikin kus kaitteh tadne här:
 logwuotesne:

Idtjin.

Joh. 8: 44. Pärkel idtji sadnasne šhodtjo:
 juite sadna i le so šsne.

24. Kallalakats läh Angeleh:

Quoktelakats: puoreh ja pahaseh.

25. Kutteh kottjotoweh puoreh An:
 geleh:

Tah, kuteh nannost tiodtjoiin etjes
 queimšjudnetom härlogwuotesn ja
 rektesfärdogwuotesn: ja läh puoresne
 tale

tale nau nannotowum ja tjaufokoh, atte
sije äh tast matte kattjet: ja sije kottjotos
weh aileseh ja tjoukeseh Angeleh.

Matth. 18: 10. Wuoidnote/ abma tije pajel
kätjebot kuttebfenna taiste utjemusist: jutte mon
jättab tiji/ atte sijen Angeleh almesu wuoid-
neh sfärten aiken mo Urtjen aroteab almifue.

2 Cor. 11: 14. Etjel satan molso etjebš
tjoukeseh Angelin.

26. Mi le sijen widno:

Mainot Zubmeleh ja älletet alde
kottjomit, ko ai teudnabet ja kattet tait,
kuteh salogwuoteb arbet kalleh.

Ebr. 1: 14. Utko tah kaitch läh tendno:
men wuoigenseh ulkos saddetum teudnomat
sijeb/ kuteh salogwuoteb arbet kalleh?

27. Kuttit kottjoh todn pa ha Angelit?

Tait, kuteh erikkattjin Zubmelest
ja wuolosrottestowin helwiti, tjadne-
tum sjeunjeden riggi kum, Urtjase kat-
tetuet dobmopeiwat.

Jud. Epist. v. 6. Tah Angeleh/ kuteh id-
tjin aimon adne äiwewuotabsa/ walla heitin
etjes kätab/ tait södn katti ekewe tjadnasu-
sjeunjedesne/ tan suora peiwen dobmwi.

28. Adna kus ain Zubmel särten päiwen
mährahab kaiti ämi pit?

Zubmel adna mährahab kaiti kreas-
turi pira; walla ainas södn mährahab
adna almatit pira, ja aiwe särta tai-
pir, kuteh so nala jaffe.

Matth. 6: 26. Kätjet almen läddit/ äh sije
saje/ ja äh mabken pajastjuoppe, ähken tjäg-
ge ladot fäs/ ja tijen almen Urtje piebma
sijeb.

Matth. 10: 30. Eijen äiwewuoptah läh t
lokketowum.

1 Tim. 4: 10. Jubmel le kaiti almatji
lädnessieje, ädnamust sijen, kuteh jakteh.

29. Mandiet takka Jubmel kait taab?

Kait tjälk armost ja attjelats puore-
wuotest, wana mijen teudnahemen, jäs
li wuokseswuoten.

Psalm. 145: 6. HErra le kaitit puore, ja
armolasta kait pargois pajel.

30. Maab kälkeb jätret tan ädna pahan pira,
juttke sjadda ädnamen nain?

Jubmel parga kait puorit, ja aute-
ta maite sjadda alde wiljon mete,
walla tab pahab sodn madnota, pakket
ja madden aiken hereta, tauk muttin
meteta; ja pieja tasa wisses mereb/, ja
puore pelai torjota.

2. Sam. R. 17: 14. HErra takki tab nau:
atte Achitophelen puore rade kaiti toffien sjad-
det/ jutte HErra sitti puoktet olykkob Absalos-
nen pajeli.

Hiob. 2: 6. HErra jätti Satanen kait: kätš
Hiob orros to kätets/ tauk arjo alde häggab.

Joh. 7: 30. Tah äiwemus Prästah wiggin
knobbelet so / tauk idtji kuttet kätin so tuotte/
jutte alde podde ilam ain pätam.

31. Maite lepe Jubmeli taan ja änabi puo-
retakkoit autest wielkokes?

Mainob ja fitemeb, karoteswuoteb
ja teudnahemeb.

Psalm. 136: 1. Ritet HErrab/ jutte sodn le
puore/ jutte alde wuolleswuot le ekewes.

1. Sam. 15: 22. Samuel jätti Sauli: us-
sjotah kus todn/ atte HErra likomeb adna
wiäroi jälli puolem-wiäroi, to tasa/ atte ku-
tet kuldele HErran kiäleb? kätš kuldelet le
puoreb wiärost/ ja kattet le puoreb to puotte
wertsiist.

Luc. 1: 74. Zacharias jätti: Herwetum le
 Ees Herra/ jütte sodn le lähnestam almogebš/
 atte kässe miše leime piäsam mišen wassiolatši
 kätist kalkime tendnabet so pallot/ aile smuo-
 tesn ja r. kistfärdogwuotesn / so autesa kait mi-
 jen wiesom peime.

Tat Mubbe Artikkel,
 Zubmelen Pardnen ja Lähne-
 nestemen pira.

32. Kütte le Zubmelen Pardne:

Zubmelen Pardne le tat mubbe Pers
 son Zubmelwuotesn, räगतum Neijest,
 ekewest: jukko almatjen siaddi, rägas-
 tum Neite Mariast.

Mich. 5: 2. Bethlehem/ Ephraest kalka tat
 ulkosmannet/ kuce Israelesn äiweälman orrot
 kalka/ kucea ulkosmannem le tollotjist ja
 ekewest.

Esa. 7: 5. Käts/ akt neite le esseles/ ja kalka
 räगतet pardneb/ tab sodn kalka kottjot Im-
 manuel.

33. Neite puorit le Zubmelen Pardne
 mihi takkam:

Sodn le lähnestam mijeb ja tjous-
 tam kaitist suddoist, jabmemest ja pers-
 telen famost.

1. Joh. 1: 7. JEsus Christuseu Zubmelen
 Pardnen warra rainet mijeb kaitist mišen
 suddoist.

Hof. 13: 14. Mon sitab lähnestet sijeb hel-
 wetest/ ja wekketer sijeb jabmemest.

34. Neine sodn mijeb le lähnestam:

J pednikin, silbin jälli gullin, walla
 etjes mainetis pinoin ja jabmemin.

1. Petr. 1. 18. 19. Tietet/ atte tije epet lä
 tassianes silbain jälli gullin lähnestowum tijen

toffies wiesomen lute: tijen aittigi tapi mete,
walla Christusen teuras warraina/ ko akt päd,
wotek ja mainetis libban.

35. Maite puoretakkwit le sodn wele miij
wvofetam?

Sodn le ai alles karotesvuotas
tjada, mijen autest alletam ja tieutam
lageb.

Gal. 4: 5. Kässe aike älänti / saddi Jubmel
Pardnabs / vägarum nisunest / jukko piejetowi
Lagen wuolai / wai kalki tjoutet taik / kuteh/
tejin lagen wuolen.

Matth. 5: 17. Mon ib le pätam nuollet / ai
nat alletet lageb.

36. Kotte sodn Kottisotua tadne
Artiklesn?

Jesus Christus.

1. Cor. 3: 11. J kutek matte ätja wuodob
piejet ko tab / jukko piejetum le / kute le Jesus
Christus.

37. Mab tat Ebreeri pako Jesus märki?
Aht Ladnestejeb: jutte sodn le lädnes
stam fuolkabs suddost.

Matth. 1: 21. Herran ängel parotawi Jos
sephi Dawiden Pardnai niäkosa / ja jätti: Mas
ria kalka vägatet Pardneb / ja todn kalkah foto
tjöt alde nameb Jesus: jutte sodn kalka läd
nestet etjes almogeb sijen suddost.

38. Mab tat Grekeri pako Christus märki?

Wuoitetum: jutte sodn le almatjen
naturen mete wuoitetum, awon ol
join, ja tan ailes Wuoigenin ja famoin.

Psalm. 45: 8. Jubmel to Jubmel le wuois
tam to awon oljoina, änanbut ko to queim
weljit.

Apost. Parg. 10: 38. Jubmel le wuoistam
Jesuses Nazaretest ailes wuoigenin ja famoin.

39. Mab

39. Kalleh natureh läh Christufesne?
 Quokteh. Sat Zubmelats ja al-
 matsien.

40. Läh kus die quokteh personeh
 Christufesne?

Ah lä. Jesus Christus, sadnes
 Zubmel ja almats, le akt person: jutte
 Pabbatjak natureh läh Christufesne per-
 sonesikt nau aktetum, ko kroppe ja siäs-
 lo almatsien sisne; dauk nuolletkenna, ja
 ah matte kaisen ekewesne ferranet
 queim queimeft.

41. Mandiet wirti Christus orrot Pabbat-
 tjak Zubmel ja almats?

Akt almats wirti sodn orrot, wai
 mattali tierdet ja jabnet; walla jutte
 akt säiw almats idtji matte liktet sud-
 doit ja eritwaldet Zubmelen märeb ja
 lagen karrob, ifen pajelwidnet jab-
 memeb, perkeleb ja helweteb: tandiet
 sodn wirti ai orrot sadnes Zubmel.

Pfaln. 49: 8. 9. J aktek matte welieb läh-
 nestet ifen Zubmeli waddet albe lähnestemen
 haddob/ jutte siäloi lähnestem lei teures ja kalka
 wanonet ekewai.

Rom 8: 3. Mab lag idtji weje/ jutte lei siep-
 sijn sjaddam ädtjen tjada/ tab takki Zubmel/
 jukko saddy Parnabs suddolats ädtjen muo-
 tolasen/ ja döbmi suddob ädtjesu suddon pakti.

42. Mannen le Christus wuoitetum?

Prophetan, Aiwemus Prästan ja
 Konogasen.

43. Mandiet sodn Kottjotoma Prophetan?

Tandiet, arte sodn le parotam ja
 sardnotam miji almen Uttjes situdeb
 ja radeb mijen salogwuoten pira.

5. Mos^{us}

5. Mos. 18: 18. Herrä jätti: Mon kake
 kaks pajas rossot siji akt Propheetab / ko todn
 leh / sijen weljist, ja waddet pakoitam alde
 njalmat; sodn kaska hälet siji kaitit maist mon
 sitob sunji kottjor.

Joh. 1: 18. J aktet le wuoidnam Jubme:
 leh kassak: ainragatum Pardne / kute Uttjen
 affein le / odn le almotam tab.

44. Mandiet sodn Niwemus Prästan
 Kättjotua?

Sandiet, atte sodn akten palen wiä:
 roti etjebis, akt makson miien saddoi
 autest: nau ai färten peiwen rokkola
 miien autest Uttjen ludne.

Ebr. 9: 28. Christus le akti wiärotum / erit
 waldemen diet mäddasi siddoit.

Rom. 8: 35. Christus lektat / jukko kierdam le
 jabmemeb / kute ai tjokkaha Jubmelen rektas
 kären nala / ja rokkola miien autest.

45. Man sifne tjoetjo alde Kongalats
 widno?

Tan sifne, atte sodn torjota i koros
 kait tan pajel, jukko le almesn ja ädnas
 men nahn; walla ai Sionen pajel, tat
 le alde armorike ja Christelats tjäggel-
 was: Sodn adna ai härlogwuoten ris
 kabs almesn.

Psalm. 8: 7. Todn kakkab takket almatjen
 Pardn:b Herran kait to kati pargoi pajel;
 kaitit todn läh piejam alde juolki wuolai.

Psalm. 2: 6. Mon leh wuositam konogasam
 Zionen pajel, mo ailes waren.

46. Mandiet jättab: mon jakkab, atte Jesus
 le mo Herrä, jukko mo lädnestam le?

Sandiet, atte mon jakkon ämisen ib
 mabke döbme jälli mabke wissasen ad-
 nab etsen tjalmetis järmen mete; walla
 nannost

nannoss, jalkab ja ollasam loffketab
Christusen kaikasats lādnestemeb wis-
ses tormoin, atte sodn mo ai lādnes-
stam le ja puoktam mo perkeleu lute
Zubmelen kait, jabmemest elemi, sud-
dost rektesfardogwuoti.

Gal. 3: 11. Tat rektesfardog kaska wiesot jak
kosti.

47. Mab adnebe wele ajatallet Christusen
Udde Wuollanemeb ja Pajanemeb.

48. Mii le Christusen wuollanem?

Tat lei Christusen wuollekes wuote,
kuteb sodn wuoseri teudnaren muotosn
tasne adnamen nahn: jurte sodn tjati,
ja idtji farten aiken ulkote tab Zubme-
lats famob ja härlogwuotab, mab sodn
tan almatien naturen mete adtjona lei:
walla aime wuorjai, kallekatii autopar-
goisne, kutit sodn takai, kasse tarbes
lei, ja sunji likoi.

Phil. 2: 7. Christus JEsus wuolletti ekkes/
ja waldi etjes nala teudnaren wuokeb/ ja sjaddi
almatijt muotos/ ja tämetemiu kaudnesowi ko
almats.

Joh. 2: 11. Taat lei wuosses automärke,
mab JEsus takkai Canasa Galileasn/ ja pikoti
etjes härlogwuotab.

49. Man kulle orroi tat?

Udde sakkaniemest ja räгатemest, Pitt
alde wuolosluitademi helweti.

50. Mii le tat/ intko sätta Christusen
wuollanemi?

Christusen sakkaniem ja räгатem, juf-
ko wuollekes ja tossjes adnetowi, pino,
jabmem ja hautetem; tasa Christusen
pira-

piratinoppem, fattogwuot, paterem
 Egypten kâik; alde kasterem, kättjelem
 tolvotem ja wele taggarats.

51. Käste le Christus sakkonom?

Uiles Wuigenest, alde auos par-
 gemen tjada Neite Marian tjiroest,
 wana suddon ja älmän weffen.

Luc. 1: 35. Anael jätti Mariai: Uiles
 Wuigenest kälkä pätet to pajel/ ja tan pajes
 musen somo kälkä suaimenastet to.

Matth. 1: 20. Herran Angel jätti: Jo-
 seph Dawiden. Wardne/ ale polla waldet Ma-
 riab nifuneht etjet kâik, jutte tat mi sakkanam
 le so sifne/ le Uiles Wuigenest.

52. Käste le sodn rägatum?

Neite Mariaast, jukko lei neite kâb-
 batjat autelen ja mangelen rägatemen.

Luc. 2: 7. Maria rägati etjes wuosstet r-
 gatum Wardneb/ ja kâseli so linepiltasi sif,
 ja pieji so wuolos krubboi.

53. Katten wuolen sodn pinastwi ja kruusti-
 nauletui?

Pontius Pilatusen wuolen tan Kei-
 serats ja Hednigen dobmaren, jukko
 döbmi so jabnemi; jukko tan Aposto-
 lats jakkosn muonetua wittenastemin,
 nau supstastallemen sadnaseb Christu-
 sen kerdemen pira, kō ai Prophetian
 allanemeb, atte kongan wälde kälki tal-
 loi Judarest waldetuet.

I. Tim. 6: 13. Mon töttjoh to Jubmelen/
 ja Jesusen Christusen auten/ jukko wittenasti
 tab puore täbdestemeb Pontius Pilatusen auten

I. Mos. K. 49: 10. Kongan wälde i kälkä
 waldetomet Judast/ iken äppetseje alde juolkest/
 auten kō Silo päta.

54. Wai:

54. Maite tábdestebe Christusen pinon ja
Kruuffinauletremen pira?

Utte sodn mijen suddoi autest sad-
nan kierdam le kábbat / ak kroppen ja siäs-
lon kautoi, ja kruuffen muoran nahn
Submelest heitetum, ja mijen diet kier-
dam karrob, ja helweten waiweb.

Esa. 53: 5. 6. Sadnan sodn quoddi mi-
jen puotseiwosi ja pieji etjes nala mijen wai-
web. Sodnule sarjettum mijen affii diet / ja
háfatum mijen suddoi diet; pakkatus so nala
lei / wai miije kalkime raseb adnet / ja alde sairt
pakti mise lepe warresen siaddam.

Matth. 27: 46. Ja áktsaden timen / tjormoi
Jesus stuore tjormomin ja játti: Eli / Eli,
lama Sabaktani? tat le / Submelam / Sub-
melam, mandiet läh heitam mo?

55. Rokte le Christus jahmam?

Káffe Kierdemeb's lei láptam, die
luiti Wuogeneb's kruuffen nahn, ja sad-
nan jabmi, ja etjes jabmemim auki miiji
elemeb ja saloamuotab.

Joh. 19: 30. Káffe Jesus lei waldam áti-
feb / játti sodn: Tat le állanam; ja wuoloss
sujeri áimeb ja luite Wuogeneb.

56. Mandiet le Christus hautetum?

Wai kalkin wuoidnet, atte sodn sad-
nasit jabmam lei: Sodn siti ai taira
ailestet mijen hautit lággestem sajin.

Esa. 57: 2. Sub / kuteh rekteelaka wiesom läh /
kalleh tjagnet rasin / ja kalleh wuognatet
ádem kárisnasa.

57. Mi le Christusen pajanem?

Tat le tat wuoke, juosa Christus ál-
marwuoten mete le pajetattom, ja tjo-
ketattom Submelats thrones nala, ál-
lasift

lasitt wuofetet ja brukit etjes majesteteb ja famob Uttjin ja tan Uiles Wuuigenin.

Psalm. 68: 19. Sodn läh alaki pajanam, ja fangewuotab fangen tolmom; toda leh ädtjom waddaldokk almatii kassen.

58. Mi le rat jukko siätta Christusen pajanemi?

Käffe Christus etjes famon pakti lei wast wiesojen siaddam, ja siälo kropsuon wast äkretum, die 1. Wuoloswuolki Helweri. 2. Pajastiodtjeli jabmeki lute. 3. Pajaswuolki almai. 4. Siokkaha Jubmelen Uttjen älfes kätan nain. 5. Tobbeltwast päteje döbmet wiesojit ja jabmekit.

1. Petr. 3: 18. Christus kieri ai akka palen suddoi autest räktessärdog orektesfärdogi autest; wai kalki autenpuoktet mijeb jubmelen kääti; sodn kute jabmetowi mai ädtjen mete; walla elejen taktetowi wuoginenen mete.

Rom. 14: 9. Christus le tandiet jabmam ja pajastiodtjelam; ja wast wiesojen siaddam, udtjes Herran orrot kääbatjak wiesoji ja jabmeki pajel.

Job. 10: 18. J kutek walda mo häggab muste; walla mon waddab tab etiestan; mon adnab famob luitet tab ja famob adnab tab ruoptet walbet.

59. Mandiet wuolgi Christus helweti?

Wai pikosit kalki wuofetet, atte sodn lei talmom kääbmäsen äiweb, ja pajelwidnam pärkeleb, ja kait Helweten famob.

Coll. 2: 15. Christus le puostoram äiweuwotait ja wäldait, ja autentseggi sijeb pikositt; ja widneleb taktai sijest etjes pakti.

1. Cor. 15: 55. Jäbmeim le njäletowum wid:
negeine/ kusne jäbmem to njuo? kusne helwet
to midneg?

60. Mi le Christusfen pajastjodtjelem?

Tat le, sodn le jäbmeti lute pajas:
tjodtjelam ja wiesoje gröptest mannam
tjouferum rubmahin.

61. Käffe sjaddi tat?

Kolmaden peiwen alde jäbmemen
mangel, jukko lei sämes ailekes peiwe,
kuteb miie piäfsats peiwen kottjobe.

Luc. 24: 46. Man le tjalerum: ja nau kal:
ki Kristus hierdet, ja kolmaden peiwen pajas:
tjodtjelet jäbmeki lute.

1. Cor. 15: 4. Kristus le pajastjodtjelam
kolmaden peiwen tjalogi mete.

62. Mi le Christusfen almai wuolkem?

Utte sodn nehjelokkaden peiwen pa:
jastjodtjelemen mangel, le wuoinos:
laka oliowarest pajaswuolkam almai,
ja nauite luiti taab wuoidnos wiesomeb
tasne ädnamen nain.

Apost. Warg. 1: 9. JESUS pajaswaldetoi
wi äppetesälmai wuoidnosijn/ ja palwo malbi so
erit siin tjalmist.

63. JESUS die tale le lakkorroje mijen ludne
tadne ädnamen nain?

Wuoidnotis muoston sodn le mijen
ludne kaiti peiwi, kitt wäralden nofkomi.

Mat. h. 28: 20 JESUS jätti tait akt ja loffa:
st: Käts mon leb tijen ludne kait peiwen kitt
wäralden nofkemi.

64. Mi le tjokkabet Jubmelen Urtjen
rektes käten nain?

Tat le, Kristus (tan almatjen natu:
ren mete) torjo tale ja kaiten ekewesne
Uttijn

Uttjin ja tan Uiles Wuogenin, här
logwuotein kaihi kreaturi pajel almesn
ja adnamen nahn.

Psalm. 110 1. Herrä jätti mo Herrai:
tjokket mo alkes käten nala/ taq ko mon pie:
jab woffiolatjitat tunji juol'i totekin.

Evh. 1: 20. Jubmel tjodtjalhatti Christus
seh jabmeki lute/ ja pieji so rektes kätas nala
almesne/ kait förstamuotan pajel/ ja wäldan/
ja herramuoten/ ja kait namen pajel/ mi muo:
netua/ i koros taane wäraldesne, walla ai tan
pätien.

65. Kotte Christusen pätem siadda dobmoi?

Tat siadda wuoidnosift, kasse sodn
päteje le almen palwosn stuore fas:
moin, ja kaitch ailes angeleh suina,
Döbmatjet kait almatjit, kabbatjat tait,
kuteh talloi wiesoh, ko ai tait, kuteh äda:
jam läh wäralden algost.

Ap. Perg. 1: 11. Taat Jesus/ jukko pa:
jaswaidetum le tijen lute almai. sodn kalka nan
pätet/ kotte lepet wuoidnam so pajaswuolkemen
almai.

Matth. 25: 31. 32. Kasse almatjen Parde:
ne päta härlogwuotesnes/ ja kait Uiles Ana:
geleh suina/ die kalka sodn tjokkabet etjes här:
logwuoten throneu ual: ja kait almatjeh käl:
keh tjägganet so autt.

66. Mäh Dobmob sodn die jätta sijen
pajel?

Tait Jubmel pallolatjita jätta sodn:
Pätet tije, mo Uttjen puoreffjuguato:
wum, ja arbet tab rikeb, jukko tiji kar:
wetum le wäralden algost. Walla
tait Jubmelheitenesit sodn jätta: Kais:
tet muste erit, tije karrotowum ekewen
tälli,

tälli, jukko pärkeli ja alde Ängelit kars
wetum le.

Matth. 25: 34. 46. Ronoges kalka jättet
tait, kuteh alde rektes pelen läh: Päätet tije
mo Utijen puoretšjugnecowum / ja arbet tab
rifab/ jukko tiji le karwetum wäralden algost;
ja tab rektesšärdogeh kalkeh die wadset ekewen
elemi.

67. Kässe kalka taat šaddet?

Tan mangemus peiwen, kässe taat
wärald nohkemeb walda, mi aike miši
le aptsa tšäkos.

Matth. 24. 36. Tan peiwen pira/ ja tan
podden pira i attek tiere/ äh Ängeleh olmesu/
ainat mo Utije aktol.

68. Mandiet Kristus le wuofetam miši
kaiš tait puoretakkoit?

Utjabe orrot alde ämin, ja teudnas
het so alde rišesn, ekewen rektesšärs
dogwuotesn, mainoteswuotesn ja salogs
wuotesn.

Ephes. 1: 14. Kristus le mižen arben pant/
šadnestemin/ atte kalkime orrot alde ämin/ als
de härlogwuoten kudni.

Tat Kolmad Artikkel.

Tan Niles Wuoigenen ja Niles-
lestemen pir.

69. Kutte le tat Niles Wuoigenes?

Tat le tat kolmad person Šubmels
wuotesn, jukko ekewest ulkosmanna Ut-
tjest ja Wardnest.

Joh. 15: 26. Kässe Jasteteje päta/ káb mon
kalkab šaddet tiji Artjest: šadnasen Wuoigene-
seb/ jukko ulkosmanna Artjest.

Galk

Gal. 4: 6. Jubmel le saddem Wardnes
Wuoi geneseb tijen waimoitt.

70. Maite puorit mihi tat Miles Wuoi-
genes taffa?

Sodn kottjo mijeb pakon ja Sas
framenti tjada etjes kyrtoi ja tiaggel-
wasi; Sodn pajastjouka mijen sieunjes
jarmeb; Uilesta ja adneta mijeb refa-
tes ja salogtastkeje jakkosn; Sodn an-
dagas luita mihi farten peiwen mijen
suddoit. Sodn kalka ai (aktin Uttiin
ja Wardnin) mangemus peiwen tjoda
tjaldattet mijeb jabmekist, ja waddet
mihi kail Christ-jakkolatii kum ekewen
elemeb.

2. Tim. 1: 9. Jubmel le tjoutam ja kottjom
mijeb ailes kottjomin.

71. Maitebe kus etjame famoist pätet Chri-
stusen lusa, ja jakket so nala?

Epe matte. Jutte mise lepe jaba
maseh suddosn. So jasmas almatsh mat-
te etjebis wiesojen taffet, nau epeken
mise matte etjame famoist jargelet etjes
me Christusen kail ja jakket so nala.

1. Cor. 2: 14. Tat ulmetats almats i tab-
de mi Jubmelen wuoi genen lah: jutte sunji le
tat akt kajo smuot/ ja i matte tabdet taite/ jutte
tah wuoi gnelaka ddbmetueh.

Ephes. 2: 1. 5. Tije leiten jabmaseh pajel
manneimisne ja suddoisne. Armost lepe salo-
gen siatdam.

1. Cor. 12: 3. J kutek matte kottiot Je-
suseb Herran/ jus i tan Miles Wuoi genen
paktii.

72. Maite tasne kyrkoin tabdetua?

J etjek kate jalli biggnig, kuteb mise
tale

tale kyrkon kottjobe; jutte taggarit tak
 Christegaseh maddi japi idtiin adne:
 walla tjagganin kusne mattin kuldeles
 man Jakob ja brukiman Sakramens
 tit; mutto taaina tabdetua tjaggelwas
 ja almog, jukko Christusen jakkob tabs
 besteh.

73. Mandiet taat kyrko kottjotua akka.

J tandiet, atte koros akt takke alma:
 rjist waraldesne wiffes sajesn kaudnes
 sowa tjagganom kulleman Jubmelel
 pakob; walla tandiet, atte akka ja tat:
 tet Wuogenes le, jukko aiweta sis
 jeb, litiesä ille kusne; ja atte sije adneh
 akteb Jubmeleb; akteb kasteteseb, ak:
 teb ladnestreieb, akteb jakkob, aktafats
 tormob ja tabdestemeb.

Eph. 4: 3. 4. 5. 6. Ulljokesh adnetet Wuoi:
 genen saimeswuoteb rasen baddisne. Akt krops
 pe ja akt Wuogenes, nau ko ai kottjotum les
 pet akt tijen kottjomen tormosn. Akt Herro,
 akt jukko, akt kastetem, akt Jubmel ja kaik
 mien Utte; jukko le kaikki pajel, kaikki ludne,
 ja tijen kaikki sifne.

74. Mandiet tat kottjotua Ailes?

Tandiet, atte Christus le ailestam
 tab warrainis; ja sodn teudnaha Jub
 meleb aileswuotesn ja rektessardog
 wuotesn: Tat Ailes Wuogenes ratka
 so taste, mi suddokes ja oraines le, tak:
 ka so pakon ja Sakramenti pakti ailes
 sen, ja lohketa sunji Christusen ailes
 stemeb.

Eph. 5: 26. Christus le ulkoswaddam etjeb
 tjaggelwasen autest; wai kaikki ailestet so.

€

75. Mans

75. Mandiet tat Kottiotowa Kaitasats:

Tan Kaitasats jalkon ja appetusen Diet, mab sodn tãbdesta; nau ai tan diet, atte sodn i le tjadnetum, kutek wises sajai, aikai jãlli personiti; walla le pãddanam äbb wãralden pira.

Ap. Parg. 15: 11. Mije jaktebe, salogin fiaddet mien Herran Jesus Christusen armon pakti/ sammalaka ko ai sije.

Gal. 3: 28. Tasne i le Judar jãlli Grekeri tasne i le swaidnes jãlli fri; tasne i le älmã jãlli nisun/ kaitkeh lepet akt Christus Jesussne.

Eol. 1: 23. Ewangelium le sardnotum kaitit kreaturit/ kuteh almen wuolen läh.

76. Kosne jam Kaudnesowa tat Ailes ja Christelats kyrko:

Färten sajesn, kosne Zubmelen pakorainesikt ja tjaltesikt sardnotua ja tah ailes Sakramenteh Christusen pakon ja sispiejetesen mete juoketoweh; ja färten sajesn, kosne mije Christusen nãmeb rektes jalkosn tjorwotebe.

77. Mi le Ailesi säbrewuot.

Koiki Christegasi säbre, kuteh läh jäbd ässalatjeh Zubmelen armo jattoist; ja läh sämeseh jalkosn, kãresswuotesn ja torwosn, ja läh rektes latatseh Christusen wuoignelats rubmasne, kãit Zubmel aktok wuoidna ja tãbda.

1. Joh. 1: 3. Tabka mab mije lepe wuoidnam ja kullam sardnotebe tiji/ wai ai tije adnaliten säbreh mijn, ja mien säbre kalka orrot Attjin ja alde Pardnin Jesus Christusin.

2. Tim. 2: 29. Zubmelen nannos wuodo tjodo

tiobtjo, ja adna taab signetakab: Herra täb-
da tait kuteh alde läh.

78. Jakkab kus suddoi andagas luitemeb?

Jakkab. Mon leb wisses tan nal,
atte Submel armost, ja Christusen diet
andagas luita suddoit, kaikit kuteh so
nala jakkeh, ja i loppet siji sijen maddoit
eritdöbmemai.

Ap. Parg. 10: 43. Eunji Christusi/ quod-
deh kaik Propheteh wittenastemeb/ atte sära
kuteh, jukko so nal jakka/ kalka ädtjot suddoit
andagas alde nimen tjada.

79. Mi le rektes jakko?

Rektes ja saloatakkeje jakko i le kos-
ros mife tietem Submelen ja alde ais-
les pakoi pir, ja metetem tasa: ainat
le akt wisses, jalo ja waimon tormo
Submeli suddoiluitemen ja ekemen eles-
men pira, JEsus Christusen ansemen
diet.

Rom. 8: 38. 39. Mon leb wisses tan na-
la/ atte i Jabmem/ jälli hägga, jälli ängeleh/
jälli äiweswuot, ifen samo/ jälli tah ämeh juk-
ko tale läh/ jälli tah jukko pätet kalkeh/ ifen ab-
lekeswuot/ kiägneleswuot/ ifen kuteh ätja krea-
tur/ kalka mattet rakket mizeb Submelen kä-
reswuotest/ jukko le JEsus Christusisa mijen
Herrasa.

Ebr. 11: 1. Jakko le staiteswuot tai nala/
mi akteke toivo, ja oki wisses tormo tai ämi
nal/ kuteh äh muoidno.

30. Katti reittoi parga tat Ailes Wuoi-
genes jakkob?

Pakoin ja Sakramentin.

81. Kuteb tat Miles Wuoigenes adna saedi
noteman Pafoh ja juoketeman
Sakramentit?

Eab Miles Predikoi widnobi, jikko
tjalogesi kottjotowa Wuoigenen wid-
no; Ja Uppeteieh, Herran Zebaothen
Angeleh, Jubmelen queimwoeketeieh;
tjodtjeteieh Jubmelen tjafoswuoten
pajel, ja saddo budah Christusen sajesn.

Up. Marg. 20: 28. Die adnetete kattob tale
etjete nala / ja abba alon nala / kuten kasken
tat Miles Wuoigenes le picjam tjiel Biskopin
quototet Jubmelen tjaggelwaseh.

Mal. 2: 7. Prastan pangsemeh kalleh kattet
appetuseh / ja siie kalleh arjet lageh alde njal-
mest; jutte sobn le Herran Zebaothen Angel.

2. Cor. 5: 20. Miie / jatta Paulus / lepe
saddo buda Christusen sajesn: jutte Jubmel
wakota mijen pakti.

1. Cor. 3: 9. Miie lepe Jubmelen queim-
woeketeieh.

82. Mab todn tabdestab adtjen pajes;
tjodtjelemen pira?

Atte kail almatjeh, kuteh jabmam
lah, kabbatjal puoreh ja pahaseh, kate-
keh mangemusien peiwen, pajastjodtjes-
let, ja auten patet Christusen dobmo-
stolen auti, adtjoman nau ko tametam
lah wiesotines.

Dan. 12: 2. Maddeh kuteh adnamen muo-
len adeh / kalleh katsajet / sabmasch ekewen
elemi / sabmasch ekewen nalsemi ja skabmos.

Job. 19: 25. Mon tjetab / atte mo Ladnes-
steje wieso; ja sobn kalla mangemusij tjodtjal-
dattet mo adnamest.

83. Jabma kus almats rubmahān ja siā:
lon kantoī aētīn?

J. rubma jabma ahtoē, ta pāta wast
ābnami, walla siālo i jabme kāsēē.

Pred. l. 12: 7. Māime wirti wast pātet ād:
nami/ nau ko tat le orrom, ja Wuigenes
Jubmelen insa, kute so waddam le.

84. Kusa pāteh tai jabmeki siāloh?

Tai jakkolasi siāloh tolwotomēh ān:
gelist Abrahamen satmai, ja ādtjeh eke:
wen esmēh; walla tai ojakkolatji, hel:
weti ja ynosajai.

Luc. 16: 22. Tat fattog jabmi/ ja tolwoto:
wi ānqellst Abrahamen ašai.

Wis. R. 3: 1. Tai rektesfārdoqi siāloh lāh
Jubmelen katasne/ ja jabnem waiwe i tuotte
kieb.

85. Mab wuokit tai jakkolasi kroppeh ād:
tjoh jabmeki pajastjodtjelemesne?

Siie siāddeh Christusen tjouketum
rubmahi jābdaseh; wucignelatjeh, ja āh
tarbabe tast piābmob jālli juokemeseh,
ko tadnewiesosne; toššienekes, paitejeh
ja hārwasēh; tauē sārivilats juokatasin.

Phil. 3: 21. JEsus Chriktus kalla
dattet mien hājes rubmahab/ wai tat
jābdlakasats siāddeh alde hārlogwuoten
mahi/ tan samon mete/ juwina sobn ai matta
wuollasis piejet kail āmit.

I. Cor. 15: 41. 42. Peimen klareš:
wuot le ātja/ ja manon klarešwuot ātja/
ja naste klarešwuot ātja/ jutte naste wōd:
ni nubbe naste klarešwuotesn. Mau āē
tai jabmeki pajastjodtjelemesn/ tat sajetua toš:
šjanemesne/ walla pajastjodtjelet ikkat orro:
mesne/ tat sajetua kubnetišwuotesne ja pajas:
tjodtjela hārlogwuotesne.

86. Mi le ekewen elem:

Tat le sardnotkenna awo ja ekewas saloawuot Zubmelen ludne almesn, kosne mi je ahtin tai ailes Angeli, ja kait waljetumi kum, ädtjobe kätiet Zubmes leb aroteai aroteai (ko tjaloghäla) ja wuoidnet so, ko sodn le.

1. Cor. 13: 12. Mi je wuoidnebe tale ko spe gelen tjada/ sjeunjes hälesn/ walla talloi aroteast aroteai.

1. Joh 3: 2. Mo etselesch/ mi je lepe tale Zubmelen manah/ ja i le anje pikos sjaddam mab mi je kalkebe sjaddet/ walla mi je tietebe/ atte kässe sodn pikorus, die sjaddebe suina muotokaseh; jutte kalkebe wuoidnet so kotte sodn le.

87. Kuttch läh tah waljetowumeh:

Sije läh tah, kuttit Zubmel ekewest le auten wuoidnam, atte sije kalkan or rot jalkosn Christusen Jesusen nal kitt nektemai.

Ephes. 1: 4. Zubmel le ulkoswaljam mi jeb Christusine autel ko wäralden wuodo nieje tomi, atte kalkine/ ailesch ja mainetemeh or rot so auten läreswuotesne.

88. Mandiet äh kait almatjeh salogen sjaddeh:

Jutte sije äh kaitch jaffe Christusen nal; mutto tossien adneh salogwuoten reitot, tjodtjoh Miles Wuigenen par gemen wuosti: Tandiet, etjebse sije puoktch häktemai ja peistui. Tat, kutt i jaffe, sodn kaska eritdöbmitos wet, ja Zubmelen märe orro so paiel.

Matth. 23: 37. Jerusalem/ Jerusalem/ todn jukko käd dab Prophetait/ ja ledkaha tait/ kuteh

Kuteh saddetum läh to käif. Mon taitwai leb mon si am tjaagget/ to manait nau to wuentsa tiäqqa tjukaites säjis wuollai/ ja tiie epet läh fitam.

Luc. 14: 16. Sämes almats talkai suor effedesmallaseb/ ja kottioi mäddit. Ja ulkosjaddi swaidneses effedesmallasen podden jätteman taiti/ jukko lejen kottiotum: pätet/ jutte käif le tale karwes. Ja siie algin käite meddatallet.

Joh. 3: 18. 36. Tat juok jalka Zubmelen Pardnen nal/ sodn i döbmatoowa/ walla/ tat jukko i jafke/ le juo döbm: towum/ jutte sodn i le jalkam Zubmelen ainragatum Pardnen naimen nal. Tat kutt jalka Pardnen nal/ adna ekewen elemeb, walla tat kutt i jafke Pardnais/ sodn i kall wuoidnet elemeb/ ainat Zubmelen m^{re} patfa so pajel.

89. Mandiet läptetueh käiki jakkolwasen artikeli tjalgestem tai pakoi; Tat le wiffast sadnes?

Jutte miie kullatebe taina, atte käif maite tai sisne lepe täbdestam njalmin, tab jafkebe nannost waimosn, ja sitebe tan nal wiesot ja jabmet.

2. Tim. 1: 12. Mon tietab käsa mon leb jalkam/ ja wiffast toiwob/ atte sodn tab mo alde wuorkai piejetum tawereb aimota warjel let tan peimwai.

90 Mandiet jällimahas takkebe miie taab jakkon täbdestemeb?

Wai miie tain epe foros kalke säranet käikist ojakolarjist ja wilparist; walla ai taggar täbdestemen pakti sa; logen sjaddet.

Kolmad Nivopekke,
HERRAN ROKKOLES,
 Uttje mijen pira.

1. Ni le Rokkoles?

Rokkoles le wuolles ja jalkoles afts:
 häla Zubmelin, tan fiske mije, alde-
 wiljon mete Jesusen namesn, rokko-
 lebe wuolnelats ja rubmelats puores
 takkoi pira; ko ai kitebe ja pajetebe alde
 ailes namesn.

Joh. 16: 23. Sadnosit/sadnasit mon jättab
 tiji; kait maite rokkoledet Uttjeb mo namesne/
 sijn kalka waddeet tiji?

Dan. 6: 10. Daniel wadsi pajas kätasas:
 tobben sijn luitadi kolmen aiken farta peimen
 puolmitis nala/ rokkoli/ mainoti ja kiti Zub-
 melebs.

2. Ni le tat, jukka mijeb rokkolwasi wig-
 getet kalka?

1. Zubmelen kottjom. 2. Ulde jatto
 rokkolwasen kullemin pir. 3. Mijem
 etjene niada. 4. Rokkolwasen samo
 ja wuokeswuot.

Matth. 7: 7. Anot/ ja tiji kalka wadde-
 tnet; äset/ ja tije kallebet kändnet/ tsabmet/
 ja tiji kalka rappetnet.

Joh. 15: 7. Jus patsebet mo fiske/ ja mo
 pakoh orroh tijen fiske; anotete, ikke maif
 fitebet/ ja tat kalka siaddeet tiji.

Psalm. 50: 15. Rokkotalla mo niadat pa-
 lin/ HERRA jätta: die sitab wettekset to, ja todn
 kalka kudnetet mo.

3. Kotte kallebet rekteslaka rokkolet?

Waimoin ja nialmin, ja naute wuoiz-
 genesn ja sadnasne, tat le Zubmelen
 wiljon

wiljon mete waimon wuollekeswuos-
tesn, jakkosn, i quoktaladden; nau ai
sadnes puorenemesne wilpatislaka.

Matth. 15: 8. Saat almog lakkana munji
njalmiinis/ ja kubneta mo pangsemtris/ watta
hijen waimo le kukkan muste.

Joh. 4: 24. Jubmel le Wuuigenes/ ja tab
kuteh rokkoleh so, Berrih wuouigenesne ja sad-
nasne rokkolet so.

Jak. 1: 5. 6. 7. Jus kaseki tijest wanon wi-
seswuot/ sodn rokkoles Jubmelest/ jukko kaitit
wadda akkierdesitt/ ja i kaitel kaseken/ ja tat
kalka sunji waddetowet: watta sodn rokkelus
jakkosne i quoktastallen; jutte tat jukko quok-
tastalla/ sodn le aiwe ko maren paro jukko
piaggest sotatalla ja nakketua; taggar almats
alos ussijot/ atte sodn kalka adtjot mabke
hErrast.

4. Kutteb kalkebe rokkolet?

J Altiaseb, ko tab sadnes ja kaisen
pajemus Jubmeleb almesn: maina
tuosdetueh kait ailesi, angeli ja Neite
Marian rokkotallem.

Matth. 4: 10. JEsus jatti: kait erit Sa-
tan: jutte tat le tjaietum: hErrab Jubme-
labt todn kalkah rokkotallet/ ja sodnom aktain
kalkah todn teudnot.

5. Man pira kalkebe rokkolet?

Kaiti pira, jukko sjatta Jubmeli
ko ai etjene ja mijen queimen puoren;
litjes wuoignelats jalli rubmelats puore.

6. Mab kottjoh todn wuoignelats puoren?

Tab, jukko sjatta siälön auken ja eke-
wen elemi. Nau ko suddoi andagas
luitem, jakko, torwo, kerdieswuot,
Aliteswuouigenen torjotem, ja wele tag-
garats.

7. Mi le rubmelats puore?

Mi miij tarbes le taan rubmelats ja aikesats wiesomi, nau ko puore äidnes ja warreswuot: karwo ja piäbmo, ja ätia wele taagarats.

8. Kotte ja katten muoton kallebe kait taan pir rokkolet?

Taan wuowignelats puoren pira, kallebe rokkolet wana meretemen: jutte tiebe atte Jubmel sita tab miij wiffast waddet, ja tat le miij färten aiken aus kof: walla rubmelats puoren pira kallebe meretemin rokkolet, tat le, jus tat Jubmeli liko ja miij aiken le.

Luc. 18: 13. Publikan jätti: Jubmel orromunij suddari armokes.

Jal. 4: 3. Eije rokkolepet ja epet ädtjo, jutte pahaslaka rokkolepet/ nametum ad'jabet seb etjete waljaisne läptet.

Matth. 8: 2. Akt Spetälst äлма rokkotoli Jesuseb, ja jätti: Heran/ jus todn sitah, die todn mattah rainešin iaktet mo.

9. Kä le äppetam miij taab rokkolwaseb: Attje Mijen?

Ets Christus.

Matth. 6: 9. Eije kallebet rokkolet nante: Attje mijen jukko leh almish.

10. Manne ordnigishne le taat Heran rokkoles siättetum?

Wuostek le algo: ässan etjek rokkolesen pekkeh, ja mangemust nokkem.

11. Kotte le algo?

Attje mijen, jukko leh almish.

12. Katted todn tain pakoin Attjen kottjoh?

Taina täbdetua i koros Attje, jukko le tat wuostes person Jubmelats orromesh.

mesn; ainat äbba tat ailes kolm fierdes
 wuot, Urtje, Yardne ja tat Ailes Wuot
 genes. i pers nesikt ainat orrojesikt.

Esa 63: 16. Herrra, todn leh mijen Urtje,
 ekewest le tat to name.

Ephes. 4: 5. Urtjubmel/ ja mijen karki Urtje.

13. Mandiet Kottjotowa Jubmel tadne
 rokkolesne Urtjen ?

Urtjabe muttelet alde attjelats puos
 rewuoteb ja kareswuoteb, jukko mijeb
 le siudnetam, ja fastetemesn pajaswal-
 dam etjes armo manain; ja i entsik
 quoktastallet rokkolesen kullemen pir,
 kasse miije so manalats jaloin waitebe
 ja rokkotallebe.

Luc. 11: 9. Rokkolet/ ja tiji kolka waddetowet.

14. Mandiet jattebe: Urtje Mijen ?

Wai kalkebe jatkosn jalosikt rokkolet so,
 i koros mijen etjeme; walla ai atjasi au-
 test, aines sijen autest, kuteh lah mijen
 welieh ja arbene jatkosn.

Coll. 1: 9. Miije epe orroje rokkolet tijen au-
 test, ja anot wai tieutetowuliten alde situden
 tabdemin kark wuognelats wiseswuotesa ja
 jarmeswuotesa.

15. Maite tabdetowa tsain pakoin, almish ?

J entsek naute, awi ko Jubmel or-
 roli miike siudneruttom almish, ko akt
 wisses sajesne; jutte alme ja kark almi
 alme ah matte so tjakketet: mutto taain
 tabdetowa Jubmeten majestatelats
 tjokkem saje, ja almelats harlogwuot,
 tan tjoukessine, kusa i akteb pater, jalk
 tab tabdet matta.

Matth. 23: 9. Tije epet kark akteb kottjot
 tijen

tijen Uttjen ädnamen nalu/ jutte akka le tijen
Uttje/ jukko le almesne.

1. Kong. K. 8: 27. Ussiot kus/ atte Zubmel
orro ädnamen nalu? kâis! alme ja kâiki almi
alme/ äh matte tjacketet so.

1. Tim. 6: 16. Konoges kâiki konogasi pajel/
ja Herrra kâiki Herrai pajel. Jukko aktof
adna jabmetiswuoteb/ jukko orro tjoukeseſne/
masas i mike pätet matta/ kâb i miken al
mats le wuoidnam/ ifen matta wuoidnet.

16. Kalleh läh rokkolesen pekkeh?
Tjetseh.

Wuostes Rokkoles.

17. Rokte aile sin sjadda jabmelen name
mijest?

Kâsse miije rektolaka tâbdebe, kitebe
ja hewetebe Zubmeleb; kullebe alde pa:
kob, ja tan mete wiesobe, die alde na:
mie mijest aile sin sjadda.

1. Pet. 3: 15. Uileſiete Herrab Zubmeleb
etjete wainosa.

Matth. 5: 16. Pajet tijen tjoukeseb tjoukef
almatji auest/ odtjaseh wuoidnet tijen puore
pargoit/ ja hewetet tijen Atrjeb/ jukko le almiſn.

18. Mi pahait le/ maste anob atte Zubmel
ſitali mijeb warjelet?

Tat le akt pätrog ja falſkes äppetesi:
nau ai ſuddokes ja werredakis wiesom,
maina Zubmelen name oaiſeſtua.

Matth. 15: 9. Sije teudnoh mo toſſjo/ jutte
äppeteh tab äppetuseb; kute le almatji buda.

Rom. 2: 23. Soda mainotah etjeht lageſt/
ja lagen pajelmannemin Zubmeleb toſſien
pönah.

Mubbe Rokkoles.

19. Maite tâbdetna taasne Zubmelen Kikini:
Wuostatin armon rife taan ädnas
men

men nahn, tan sifne Zubmel pakon ja
 Sakramenti pakti fala fakit almatjit
 armobs, ja tait puoranesit wadda juds
 doit andagas, die ai kudnen rife as-
 mesn, kosne sodn wadda ulkoswaljetu-
 mitis ekewen elemeh ja salogwuoteb.

Psalm. 68: 29. Zo Zubmel le kotjom to waka
 faken orrot; waksot/ o Zubmel! mab todu le taf-
 kam miij.

Rom. 14: 17. Zubmelen rife i le parrem,
 jalli sukem, walla rektesfardogwuot/rafe ja awo
 tan Miles Wusigenesn.

Luc. 17: 20. 21. Zubmelen rife i pata nante
 atte almats matta tab wuofetet/ sije ah kenna
 kalke jattet: kaks taasne/ jalli kaks twosne le
 tat: jurie kaks/ Zubmelen rife le sifnelen tijen
 sifne.

2. Tim. 4: 18. Herrra kalke tioutet mo kais
 paha pargosi/ ja wekketet mo almen rikasas.

20. Kotte e pata Zubmelen rife erjestes?

Zubmelen tjalg armoss, wana mijen
 ansetemen, pargemen jalli wuofesa-
 wuoten.

21. Kotte tat pata mijen kais?

Kasse miije taasne, Zubmelen armon
 pakti jaffebe alde ailes pakoit, ja tai
 sifne titt nokkeman orrobe, die adtjebe
 ai tobben (kudnen rikesn) ekewesn wiesot.

Kolmad Kotteles.

22. Mi le Zubmelen wiljo?

Zubmelen wiljo le tat, mab sodn pa-
 kosnas almotam le, ja appet miij, mab
 kalkeb jakket, takket ja tierdet: Nau ko
 lagest, adnet ailes ja mainetis wiesos
 meh; ja Ewangeliumest, jakket Chris-
 tusen nal, ja kasse pieja mijen, nal aks-

tebb' krusseb, die kallebe tab kerdiesitt
quoddet.

1. Ehes. 4: 3. 4. Saat le Zubmelen wiljo
tijen ailestem / atte paterebet horawuotest: ja
säre kute tieta adnetet karebs aileswuotesn ja
kudnesn.

Joh. 6: 40. Saat le alde situd / kute mo
saddem le / wai kait kute waidna pardneb ja
jaffa so nal / sodn kalka adnet ekewen elemeb.

Luc. 9: 23. Kute mo tjomot sita / sodn heites
etjeb / ja waldes krussebs etjes nala särten pe-
wen / ja tjomos mo.

23. Kotte ja kuttist Zubmelen wiljo
sadda almisne?

Sai Niles Angelist ja saloge ailestist
tan awos tjaggelwasesn, jukko awositt
teudnoh, karoteh ja pajeteh Zubme-
leb almesn.

Psalm. 103: 20. Kitet Herrab alde Unge-
leh / tije wexses kaurah, kuteh alde pakob takke-
bet / jutte kullebet alde pakon kiäleb.

Dan. 7: 10. Wuoresist jukko tjokkahi stolen
nalu / kälki tällan uwe tusen kårditusen teud-
noin so / ja tokke kardi tjuore tusen tjodtjoin so
anten.

24. Kutteh läb tab, jukko heereteh mijeb Zube-
melen wiljon takkemest ädnamen naln?

Perkel, wärald, ja etjen ädtje.

•Pit. R. 12: 9. Tat sinore draka / tat pores käre-
mas jukko kottjotowa pärkel ja satanas / tjajeta
äbba wäraldeh.

1. Joh. 2: 15. Ulet etse wäraldeh / ilen tait
ämit / jukko wäraldesne läh.

Rom. 7: 18. Mon tietab / atte mo fisne / tat
le, mo ädtjesn / i le puore.

25. Wäb ton wäralden kottjoh?

Pahas almatjit, kuteh wäraldesn wies
soh; ko ai sijen suonos wuokoh, ja wers-
retakes elemeb.

26. Wäb

26. Maite tãbdetowa mijen etjene ädtjin?
 Mijen suddoges natur, ja ädtielats
 mjãla, iukko pahab halita ja tasa wigga.

27. Kã wekket mijeb widnet kãikit tait
 wissiolatjit?

Zubmel, iukko mijeb pakoinis wek-
 sota, ja jakkosn nannost adneta, sodn
 eritwalda kãik, mi ajeta mijeb alde
 wiljon takkemest.

Luc. 22: 32. HErra jãtti Simoni: Mon
 leb rokkolam to autest/ abma to jakko kãik to-
 sanat.

Ephes. 3: 14. 16. Mon soietab puolwitam/
 mijen HErran JEsus Christusen Urtjen auti;
 wai sodn waddali tii/ etjes hãrloawuoten pãns-
 dawnoten mete/ wai mattalite samoina nanno-
 stowet alde Wuoi genen tjada/ siñnelats alma-
 tjen kãutoi.

Meljad Rokkoles.

28. Mandiet jãttebe tadne rokkolesne:
 wadde?

Jutte, wana Zubmelen puorestsiug-
 nadesen epe matte mabken etienne pars-
 goin iãlli tieppeswuotin auket jãlli anses-
 tet: mutto kãik puore waddaltak pãta
 pajet tioukesen Urtiest.

Psalm. 127: 1. Jus HErra i tseaget kãtab/
 die parajeh tossiã parãh: jus HErra i war-
 jel stãdeb/ die kãiseie tossiã kãtsã.

Psalm. 132: 15. Mon/ HErra sitab wissãst
 puorestsiugnadet Sionen piãbmob/ ja kãlletet
 alde sattogit laipina.

29. Mandiet jãtteb; wadde miji?

Jutte epe toros kãlke rokkolet etje-
 me autest, walla ai queimame autest:
 ja kãsse Zubmel wadda miji mabk puo-
 reb

reb, die'epe kalf tab adnetet etieme au-
ten astof; ainat ai taste juokatet ätiastit.

30. Mandiet jättebe: Wadde miji udne?

Nau ko särten peiwen tarpabebe
häggen pajasadnateseb: nau kalleb ai
tan pira särnt peiwen roffolet: jutte epe-
ken tiete, jus wiesobe ittats peiwerajai.

31. Mandiet jättebe: Wadde miji mien
laipeb?

Zaina roffolepe, wai Zubmel sitali
waddeet mien särra äseb, ja wai lulime
pärret etjen laipeb, mab Zubmel miji
wadde pargosn, ja i ätiaseu, suolates-
min, orefto ja laikeswuotesn.

Psalm. 36: 8. Fattogwuotab ja pändamus-
tab ale munji wadde: mutto juoket munji wo
fär laipeb.

2. Thess. 3: 10. Eat kutt i sita pargit/ sodn
ken kalka pärret.

32. Mandiet roffolebe särnt peiwen
laipen pira?

Abma kallebe toffies märrahemest
ja wane torwost, wai wastallet ittats pei-
wen autest, walla tuhdat tasa, mab ad-
nebe: jutte särnt peiwe adna waiwebs.

Matth. 6: 34. Alet adne märrahab ittats
peiwen pira, jutte ittats peiwe kalka märra-
hab adnet erjes ämi. särnt peiwe adna nuokes
etjes waiwefn.

33. Mrite täbdetowa laipin?

Kaif itat aikesats, mab almats tar-
paha taan häggen piäbmoi ja tarpes-
wuoti, juffo Catechesefn loffketowa.

1. Mos. R. 3: 19. Sodn kalkah pärret laipabe
grotejat piwesefne.

Esa. 58: 7. Täje näkkojesi laipat/ ja tait/ kute wai-
wan

wan läh adneh kätēsnat/jus wuoidnah puodsoseb/
die piktest so/ ja ale kāsad etiet ädtjest.

Witad Rokkoles.

34. Wan pira rokkolebe tadne rokkolesne ?

Utte Zubmel sitali andagas luitet
mijen welkit, tat le, kaitit mijen sud-
doit, mäddoiit ja mainit, ikke mah nas
mit sije adneh, tait eritnjamet ja Chris-
tusen diet andagas luitet.

Matth. 18: 27. Die armolassi Herra tan
swaidnesen pajel/ ja luiti so ja mete. i welkeb.

Psalm. 32: 1. 2. Saloges, kása mäddoi le
luitom andagas/ kása suddo kaptjom le. Sas-
loges almats/ kása Herra i lolllet affieb.

35. Lekus kuttet almats luowes taate
welkest ?

Uptsa i kutek, ainat Kristus aktof,
jutte miije lepe kaitkeh suddareh, ja epe
adne maina mattebe mainotet etjeme
Zubmelen auten.

Psalm. 14: 3. Kaitkeh läh erit swekkum/ kai-
keh läh suoppates; i aktef le/ jukko puoreb tak-
ka/ ikenna akka.

Rom. 3: 23. Kaitkeh läh sije suddob takkam
ja siji wadnona maino Zubmelen auten.

36. Mandiet taah pakoh tasa piejetueh: nau-
ko miije luittebe mijen welkolajita ?

S tandiet, ko tulime miijen luitemim
ansfeter Zubmelen armob ja suddoi and-
dagas luitemeh: mutto Kristus sita
taina mijeh äppetet, atte kalkebe naute
wuofetet kitoleswuotam tan pelai,
ja andagas luitet taiti, jukko mie-
jen wuost, mäddeh (juogo sije tab ano-
teh jälli äh) jus sitebe, atte mijen rokkos-
lesch Zubmelest kalkeh kullesowet.

Matth.

Matth. 5: 23. Jus todn quoddah waddesebt
altaren nala / ja tasne muitaja / atte k^o welje
edna mabken to muost die luite waddesebt
tasne altaren autis ja wadse erit ja liktet etjebt
muostek weljinat / ja die päte ja puokte waddesebt.

Marc. 11: 15. Kässe tjodtjobet / ja rokolebet /
die andagas luitet / jus adnebet mabken kuten
muost; adtjas ai tijen Utte jalko almesn le
falka andages luitet tiji tijen mäddoit.

37. Rokte kalkebe andagas luitet
mijen queimai?

J koros pakoin, walla ai waimost:
atte epe adne suolle wassjeb sunji, mutto
udnotebe ja takkebe sunii kait puorit,
ikkän miji le skadab takkam: ja nau
tjowot Ulmen attjame exempeleb, juk
ko nante andagas luita suddob, atte
sodn i tast wele tasa ussiot.

Jer. 31: 34. Mon sitob andagas luitet siji sio
jen mäddoit / ja i kässel wel muitet sijen suddoit.

Korad Rokkoles.

38. Kallelakats le kättjelem?

Quoktelakats; Ukt le paha pelai, ja
peistumi; Mubbe puore pelai, ja auki.

39 Kä le jukko kättjela almatjeb paha pelat?

Perkel, jukko kottjotowa kättjelejen.

I. Pet. 5: 8. Leket wuerretes / ja kätset / jutte
tijen wuoste tjodtjoteje pärfel piramanna nan
to kiljoje lejon / ätsen káb sodn matta njälet.

I. Thess. 3: 5. Mon sitib tietet tijen jalkob, ab
ma kättjeleje falki juspis kättjelet tije.

40. Maite reitot adna sodn tasa?

Wäraldeb ja mijen etjen ädtjeb.

41. Rokte kättjela sodn wäralden pakti?

Mutim tolwotemin, mutim nollote
min, ja ai paha ja werretakes exempe
lin ja paha säbrin.

Pil. 12: 12. Waiwe taiti/ jukko miesoh äd-
nainen ja mären nain: jutte perkel le wuolos/
lustadam tijen lusa; ja adna suure märeb/ tie-
ten/ atte uttje päddeb adna.

Joh. 15: 18. Jus wärald wassiota tijeb, die
tietet/ atte tat le wassiota ma autelen tijen.

Marth. 18: 7. We wäraldi werretemen diet/
jutte werretem kalka kuit pätet; dauk we tan
almatji/ kân tjada werretem päta.

Paol. w. 1: 10. Mo Pardne/ jus subdareh nol-
lokeh to/ die ale metet.

42. Kotte kättjela sodn mijen etjen ädtjen?

Suones ussiolmasi, padtjemi, paha
lustoi ja wainotemi kum.

Gal. 5: 17. Udtje lustota wuoginen wuosti/
walla wuogines ädtjen wuosti: walla tah
sabma läh queime queimes wuost/ adma kalke-
bet takket maite siäbet.

1. Pet: 2: 1. Wuoreh weljeh/ mon wakotab
tijeb/ to quossit ja aumassit/ wai kättebet/ etjebte
ädtjelais lustoist/ jukko taroh siälön wuosti.

43. Masas takka sodn kait taab.

Udtias puoktet miieb wane jakkoi,
quoktastallemi, jaloswuoti ja ätia
suore suddoiti ja mädodoiti, ja manges
must ekewen peistumi.

44. Kotte kalkebe taggarit kättjelemic wuos
skalastet ja pajelwidnet?

Nannos jakkoina, ja äljos rokkelesin.

Ephes. 6: 16. 18. Willa kaiti pajel/ waldet
pajellaset jakkon warjoh / maina mattebet jak-
datet pahakasen puoleje njuolit. Kait rokkelemin
ja waitemin/ särten aiken rokkolet wuoginesin.

45. Kättjela kus Jubmel kättebken?

Jubmel i kättjela kuttibken pahai;
walla puoran kättjela manais jakkob,
torwob ja tierdieswuoteb, to takkai

Abra-

Abrahami, kasse kottjoi so wiärotet aine
pardnebs.

Jak. 1: 13. Jkutel jättus/ kasse kättjeloma/
mon kättjelowad Jubmelest: jatte Jubmel k
Euttebken kättjela pahast/ walla sodn iken ak-
teb kättjela.

1. Mos. 22: 1. 2. Jubmel kättjeli Abra-
hameb/ ja jätti sunji: Walde Jsaakeb etjet aina
pardneb/ káb todn etsah/ ja wadse erit Morta
landi/ ja wiärot so tobhen puollen wiärren.

46. Mi kättjelem le tat, mab anobe wai Jub-
mel sirali mijest kaitetet?

Värfelen, jukko sjabda almatjen pei-
stumi: ja jus tain kättjelowebe, abma
mije talloi widnetallebe, ainat Jubme-
len wekkin ja jakkosa, mangemust wid-
naren orrobe.

2. Tim. 2: 3. Kierde todn pahab/ ko puorak
Jesus Christusen táro:äima.

2. Pet. 2: 9. Herrä tieta tjouret tait Jub-
mel pallolajit kättjelemest; walla adnetet tait
orefkestärdogit dobmo peiwai/ pakketoweman.

1. Joh. 5: 4. Kait mi räгатum le Jubmelest/
pajelwidna wäraldeb; ja taat le widnet jukko
pajelwidni wäraldeb/ mijen jakko.

Tiertad Kottkoles.

47. Maitte täbderua tan pakoin paha?

Värfel ja kait paha, mi almaties
tadne wäraldesne waiweta rubmahan ja
siälön, taweri ja kudnen kautoi; nauat
taan elemen mangel, helwet ja etewen
erit dobmo.

Rom. 7: 24. Mon waiwan almat/ ká kaita
tjouret mo tate jabmemen rubmahest.

48. Mi le warjelet?

Tat le, kaitetet pahab, ja wekketet
taste; jälli ai frusseb keppetet, ja armob
wada

waddet tab quoddet, ja mangenuust tan
nal sawotakes noffemeb takket.

Jer. 31: 13. Mon sitab ätjadattet sijen surs
gob amoi, ja jastetet sijeb/ ja amotet sijeb/ sijen
waiwen mangel.

Psalm. 94: 19. Adna waimew mon adnib
waimosnam, murro to jastetes awsdatti mo
siälob.

2. Cor. 1: 10. Jubmel le tat/ juffo mijeb
taggar jabmemen wahdast le wekk tam/ ja anje
wekketa kasa ai torwob adnebe/ atte soda taate
ketjest kalka wekketet mijeb.

49. Käffe ällast tjonutetowebe pahast?

Käffe miie salog päddesne, tat le jaf
kosi Christusen ual sirtebe taate wä
raldest.

50. Kalkakus almats allasis jabmemeb
sawot?

Käffe tat siadda jubmelats haltes
mest etewen eleme, ja i ofierdieswuos
test, die le lopppe särten peiwen rokkos
let salog jabmemen pira.

Phil. 1: 23. Mon lustob adnab wuolletoweb
ja akten Christusin orrot.

1. Cor. 5: 8. Miie lepe jalosch/ ja suoraba
likomeb adnebe ammasen siaddet rubmahest/
ja mannet heidmi Herran lusa.

51. Mandiet läpetetua rokkoles taai pakoi:

Jutte to le rike, ja sabmo ja
härlogwuot, etewen aikai. Amen?

Wai wissasen siaddaline' rokkolesen
kullemen pira. Jutte sodn le konoges
kabbatjak wekkes ja armokes, juffo sita
ja matta wekketet; ja miie lepe alde ris
ken wuolletatjeh ja lattasch: miie kal
tebe

lebe ai taste äppet läptet mijen rotko-
lesit herwetemin ja kitemin.

Ephes. 3: 20. Walla tat/ jukko waljat matta
takket kaiti pajel/ maite rotkolebe jälli ussjo:
zebe/ tan samon mete/ jukko famosiki parga mi-
jen fisne: Sunji letes ma tuo uäggelwasesne
Christus JEsusesne/ kaiti slättiti ekewen aikai.
Amen.

52. Ni le Amen?

Amen le taggar rako, maina kuteki
koros sawo, walla maite sodn rotkolam
le luli sunji waddetowet; walla le ai
tan pir wisses, atte Jubmel kulla rotko-
lebesne, masa sodn ko akt signetakin
jattai Amen, siaddes nau.

53. Kulla kus Jubmel färten aiken
mijen rotkolesit?

Käffe rotkolebe alde wiljon mete, die
sodn mijeb kulla: ja jus epe talle ädtjo
tabka mab anobe, die sodn wadda miji
tab, mi puoreb ja aukesab le.

Psalm. 145: 19. Herä takka sijen likomen
mete jukko palley so/ ja sodn kulla sijen tjo:
womeb ja wekketa sijeb.

Matth: 7: 8. Tat kutt rotkola/ sodn ädtjo/
tat kutt ätsa/ sodn kaudna/ ja sunju jukko
tsabn: a/ rappetua.

1. Joh. 5: 14. Taat le tat jalostuot/ mab
adnebe so kait. atte jus anobe maitek alde wil-
jon mete/ die sodn kulla mijeb.

Matth: 21: 22. Koik maite anobet rotko-
lesne/ jus jakebet/ die kalkebet ädtjot.

54. Mandiet Jubmel murtin sästa rotkole-
sen kulkemin?

Tab takka Jubmel, 1. Kättjelet tais
na mijen tierdieswuoteb ja nannoswuoteb
teb

teb jalkosn. 2. Muittajattet mijeb
 mjen laikeswuoteb ja ofullokeswuote-
 teb, kasse sodn tjormo miji, atte kal-
 febe puoredet etje ne. 3. Bai kal-
 febe rokkolet tatte wissjalubut, ja 4.
 amotallet tatte anabut kasse mjen rok-
 koleseh kulleroweh ja mije wekkeb äd-
 tjobe.

Nelijad Niwepette Kastetemen Sakramenten pira.

1. Ni le Sakrament?

Sakrament le ailes pargo ja armon
 märke, tan sisne Jubmel wuoidnos ja
 ädnamen ämi tjada, juofeta almen
 waddesit: ja tain i koros fala almat it
 Ewangeliumen suottes armotoimotafit,
 walla i loffeta ja nannota tait sijen
 wainoisne, kuteh tab rekto ja jalkosne
 brukih.

2. Kallelakats läh Sakramenteb.

Quoktelakats. Sämasseh läh äbme
 sämasseh ädde Testamenten.

3. Kutteh lejin äbme Testamenten Sakrament.

Piratioppetem, ja Piässats Eibba.

4. Kutte läh ädde Testamenten.

Kastetes ja Altaren Sakrament?

5. Ni le Kastetes?

Kastetes i le koros tjatse aktain;
 walla le tjatse kottjotum Jubmelen bus-
 dasne, ja aktetum Jubmelen pakoin.

6. Ni

6. Mile tat /

Tjatsse kottjotum Jubmelen Budasn?
 Tat le Jubmelest nau piejetum ja
 kottjotum.

7. Mile tat,

Akterum Jubmelen Pakoin?

Tat le Jubmelen Pakoin, ja alde
 ailes namin, Sakramentelats muoton
 akterum ja ailestuttom.

8. Mattah kus tjäskester taab anse wese?

Kasteres le ädde Testamenten
 wuostes Sakrament: tan sinne Jub-
 mel Tjatsen ja Pakon tjada pajas-
 walda almatjeb etjes littoi; eritpassa
 sust suddob, ja tiorgetatta so armon ja
 arbeäsen pira ekewen elemi: ja almatš
 taggo eritjatta värkeleb ja kait alde ta-
 pit, ja jatta teudnot Jubmeleb rektes
 jalkosne, ja sadnes aileswuotesne ja rek-
 talatswuotesne.

9. Käte sispiesam kasteremeb?

Jubmel ots raji Johanneseb kaste-
 teman, ja ässa kottjoi JEsus Kristus
 äppetes älmaites wadset ulkos kait wäs-
 raldi/ äppetet kait almatjit, ta kasteret
 sijeb Alttien namesn, ja Wardnen ja tan
 Alies Wuoiönen.

Luc. 3: 2. 3. Kässe Hannas ja Caiphas leikan
 äiwemus Prästah, die Jubmelen pako siaddi
 Johannesi Zacharian Wardnai metsesne. Ja
 sodn päti koiä tan landi/ jordanen pirasten/ ja
 jardnoi puoredemen kastereseb/ suddoi andagas
 luttemi.

Matth. 28: 10. JEsus jätti äppetes älmait-
 sis: wadset ulkos/ ja äppetet kait, Hednigit/ ja
 kaste-

Kastetet sijeb. Uttien namesn/ ja Wardnen ja
tan Uiles Wuoiqenen.

10. Mitte le tat Kastetet, Uttien namesn, ja Ward-
nen, ja tan Uiles Wuoiqenen ?

Sat le, Submelen tan Uiles kolms
kärdekeswuoten kottjomen nal, ja alde
ailes nannen famosne ja rökötallemesne,
wuoloswuosjotet, iälli trisetet ja tiäbbos-
tet almatjeb tsatsin suddoi andagas
luitemi.

11. Mitte ämist le Kastetes ?

Quoktet ämist; ädnamalats ja al-
mel ts.

12. Mitte le tat ädnamalats mab wuoidnebe?

Naturelats ja mastetekes tsarse, ja
i ätja tiäbbotes.

Joh: 3: 5. JEsus jätte Nikodemusi: sadna-
fit/ sadnasit jättab tunji: jus kute i rägatja tjate-
fist ja wuoiqenesi. sodn i mitte fispätet Sub-
melen rikai.

Eph. 5: 25. 26. Christus le waddam etjeb's tjäg-
gelwasen autesi/ wai sodn kakti tab ailestet/ ja le
tab rainetam tsarsen passelwasesne pakou pakti.

13. Mitte le tat almelats mab epe
wuoidne?

Submel ailes kolmkärdekeswuot, ja
ainesikt tat Uiles Wuoiqenes.

Tit. 3: 5. 6. Etjes armowuoten metē/ takkai
sodn mijeb salogin ädderägatemēn passelwasen
ja tan Uiles Wuoiqenen äddestemen tjada/ kääb
sodn mijen pajel waljast ulkosniorkotam le/
tjada mijen kädnestejen JEsun Christum.

14. Mandiet jättab todn:

Ulinesikt tat Uiles Wuoiqenes?

Tandiet, atte ädderägatemēn widno
lokkotowa ainesikt tan Uiles Wuoiqenes.

ni, jukko mien pajel taan kastetesen
 tiatsin ulkosniorokotowa, dauk tah ätia
 personeh taste ah tjuoldetue: Jutte
 Submel Uttje pajaswalda tab, jukko
 kastetowa, etjes manan: Pardne kar-
 wota tab etjes rektesfärdogwuotin:
 Eat Miles Wuigenes äddesist rägata
 tab ja takka tab etjes orrom käten:
 Tandiet jättetoweb; atte leper-ägata-
 tum i Miles Wuigenest aktain; mutto
 Submelest, ko akt pargo, jukko kaili
 kolmi personi le.

1. Cor. 1: 30. Christus JEsus le miji Sub-
 melest sioddam wiseswuotin/ rektesfärdogwuoti-
 nin, ja aileswuotin ja lädnestemin.

Rom. 8: 15. 16. Eije epet lä ädtjom swaid-
 nestemen wuigenes wast palloi: walla lepet/
 ädtjom saldetum manai wuigenes kân sise
 tjowobet: Abba Uttje. Eatet Wuigenes
 aktia wittenasta mien wuigenin atte lepe
 Submeleu manah.

1. Joh. 5: 4. Kail mi le rägatum Subme-
 lest/ pajelwidna wäraldeb.

15. Karbes kus le kastetes ?

Wissast le tarbes: jutte Christus
 katta: jus kutet i rägatowa tiatsesi ja
 wuigenest, sodn i matte Submelen ri-
 kai sispätet.

16. Parga kus kastetes suddoi läitemeb ?

Parga. Mije karwotebe etjeme
 nal Christuseb kastetesn; jukko kail mi-
 jen suddoit etjes rektesfärdogwuoten
 kaptin kaptja.

Gal. 3: 27. Eije/ nau mädde ko kastetum lepet
 Christun/ lepet eijete wala karwotam Christuseb.
 Esa.

Esa. 61: 10. Mon awotallab Herrasa/ ja mo siälo le awon Zubmelesnam; jutte sodn le karwotam mo nala salogwuotan piktasit/ ja käsam mo nal rektesfardogwuotan kaptab.

17. Mi le tar,

Karworet allasas Christuseb?

Tat le, aktisuopketowet Christusesn, ja jalkoin allasis takkat alde auketunt rektesfardogwuotab ja karodeswuotab, awi ko leime etjeh ällast takkam lageb, ja fierdam etjene suddoi autest.

18. Tjouta kus ai kasteres Jabmemest?

Tjouta. Jutte kasteresen paktri wies so Christus mijen sisne, ja mi je jo sisne; tandiet i mi ken jabmem matta mijeb skadot.

Gal. 2: 20. Mon wiesob/ ib tauka taste mon/ walla Christus wieso mo sisne; walla atte ta le wiesob ädtjesne, tab wiesob Zubmelesn Hardnen jalkosn/ jukko mo etsi, ja waddi es tjebs mo autest:

19. Kallelakats le jabmem?

Kolmlakats: rubmelats, Wnoignelats ja ekewes.

20. Mi le rubmelats jabmem?

Kässe kroppe ja siälo särraneh queime queimestes.

21. Mi le wnoignelats jabmem?

Kässe siälo ratka etjeb's Zubmelesst, suddon tjada.

Eph. 2: 1. Tije leiten jabmasch pajelmannes misne ja suddoisne.

1. Tim. 5: 6. Tat lutt lustoi met wiesoi; sodn le wiesoje jabmes.

22. Mi le ekewen jabmem?

Kässe kroppe ja siälo ratketueh Zubmelesn

meken arroteast kaiiken ekewesn, ja palkis
stoweh mangemus sjeunjedi erit.

Matth. 10: 28. Ulet taise palla/ kuteh rub,
mahab käddeh / walla ah matte siälob käddeh/
walla palle puorebu suste/ jukko matta kääba:
tjat rubmahab ja siälob peisot helmetesne.

Pil. R. 20: 14. Jabmem ja helwet palkis
stowin tälla jaurai: taat le tat mubbe jabmemi.

23. Tjoutetowebe kus kasteresen tjada kaiik
taggar jabmemist?

Ja. Jkka wirteme jabmet tab ai:
kesats ja rubmelats jabmemeb, tauf
sodn i miiji skadan orro; jutte sodn i
kalk adnetet mijeb ekewen aikai; mutto
kälkebe mangemus peiwen tjodtjelet,
ko nakkariit, ekewen elemi.

1 Pet. 3: 21. Tjasse tjouta mijeb kasteresne/
jukko i le ädjen oraineswuoten eripiejem/
walla puore waimon täbdon litto Jubmelin
JEsus Ch istusen pajastjodjelemen pakti.

Joh. 11: 25. JEsus järti Marthai: Mon
leb pajastjodjelem ja elem; tat kute jakka mo
nal/ sodn kalka wiesot ikka sodn jabmali.

24. Tjoutetowebe kus ai kasteresen pakti
pärtelest?

Ja. Suddon oiet lepe satanen fa:
mon wuolen fangetum: walla kasteres
sen tjada puoktetowebe Christusens ri:
kai, ja pärkelen lute ratketuwebe.

Col. 1: 12. 13. kitet Attjeb, jukko le talkkam
mijeb siättokin tai ailest arbeäsai tjouta esne.
jukko tjoutti mijeb sjeunjeden samost; ja puok
teti mijeb etses etseles Wärdnen rikai.

25. Kotte wadda kasteres ekewen elemeb?

Taina, atte tat wadda miiji samob
Jubmelen manain siaddet, die sodn ai
aftin

alkin takka miieh arbelatien Zubmelen
rifai ja ekemen salogwuoti.

Joh. 1: 12. 13. Gare kutit/ jukko tuostotin
fo/ waddi sodu samob/ Zubmelen manain siad/
det/ tait kuteh jakkeh alde namen nala/ kuteh
ah warrast/ ahken adtjen situdest/ ahken kanken
alman situdest/ walla Zubmelest ragatum lah.

Rom. 8: 17. Jus miie lepe manah, die lepe
ai arbelatjeh/ Zubmelen arbelatjeh walla Chri-
stusen queimarbelatjeh/ jus kierdebe suin/ wai
lulime suina harlogin takketuet.

Eit. 3: 7. Bai miie/ kuteh lepe rektesfardo-
gin siaddam alde armon pakti/ kalkebe arbes-
latjin siaddet ekemen elemei torwoon-mete.

26. Siaddesh kus kaitkeh salogin kutteh
kastetoweh?

Kait tah, jukko adneteh etjes kastete-
son littob, ja orroh jakkosne kitta nok-
kemai, siie siaddesh salogin; walla wils
pareh, jukko wuoseremen ja aikesats au-
ten diet, kastetatte etjebseh, siie kat siads
da anab eritdohmemi ko salogwuoti.

Matth. 10: 22. Tat/ jukko tiotio kitt nokko
mai kaka salogin siadder.

Ebr. 11: 6. Jakkotakka i le matteles Zub-
meli likot.

27. Mandiet kottjotowa kastetes. Uode
ragatemen passelwas?

Jutte kait almarjeh, jukko sakketueh
ja ragatueh suddosne, lah naturest mas-
ren manah; walla kasteteson tjada siie
ragotueh addesist, ja siaddesh Zubmes-
len manain, passetuttom ja raineruttom
suddost ekemen elemei.

Psalm. 51: 7. Kats mon leb suddosne raga-
tum/ ja suddosne mo edne le sakketam mo.

Eph. 2: 3. Mijse leime naturest mären nlah/ uau ko ai tah ätjaseh.

28. Mandiet kottjotowa kasteres,
Tan Niles Wuoigenen äddestem?

Tandiet, atte tat ailes Wuoigenes äddesta mijeb järmen ja situden kau-
toi, ja wadda miiji samob ädde wieso-
mi, atte äne änan tiodtjobe suddon
wuost, ja sjaddebe sjättogeh puori var-
goiti, kuteh kottjotoweh Wuoigenen ja
jakkon sjaddob.

Gal: 4: 6. Jutte tije lepet manah/ die le Jub-
mel saddem Hardnas Wuoigeneseb tijen wai-
moi sija/ jukko tiorwo: Abba Utse.

Col. 3: 10. Karwotet etjete nal tab äd-
de almatjeb/ kute äddanowa/ alde täbde-
men ja muoton melt, jukko le so siudnetam.

29. Mab merki tat wuores Adam?
Mijen peistom natureb, ja queimrä-
gatum paha lustob, káb wuostes
attjestam Adamest arbem lepe.

30. Kotte hapketua ja jabmerua tat
wuores Adam mijen sifne?

Kässe miije särtpewasats sangertes
min ja puoredemin (ko akt wuoigne-
lats tjatsehn) kastastatet tab fuonos
lustob, krusinaulebe ädtjeb, ja alde sud-
doges wainotemeb wuostalastebe.

Gal. 5: 24. Tah kute Christusen läh, sije
läh krusinauletam ädtjeb, alde wainotemi ja
lustomi tum.

Rom. 6: 6. Tieteje/ atte mijen wuores ab-
mats le krusinauletum Christusi, wai sid-
don rubme kalka toffianet/ abma late mangel
seudnaltme suddob.

31. Waldetowa kus tat suonos queimra;
gatum usko ja arbesuddo kasteresne
aptsa erit?

Suddo erit waldetowa ja andagas
suietowa mai kasteresne, atte tat mi-
ji i tast loffetua jalli erit doömet mats-
ta; walla tauk tat miien sifne le, man
kuffe miie wiesobe, ja i kato autel ko
jabbemen tjada.

Rom. 7: 11. 23. Die mon tale ib takka
tab: jatta Paulus/ (nemetum mab waffjotab/
ja mab ib sita) ainat suddo jukko le mo sifne/
jutte mon wuoidnab ätja lageb mo lattasifne/
jukko tärs mo mjälän lagen wuost ja walda
mo fangen suddon lagesn/ jukko le mo latta-
sifne. Mon waiwan almats/ tä kalka tjoutet
mo tate jabbemen kroppest?

32. Maite täbdetowa ädde almatjin?

Tat jukko Ailes Wuoigenest le äda
desist rägatum, ja rekttesfärdogwuotesit
ja rainedwuotesn wieso, erit pieia tab
wuores almatjeb, (jukko peissetua tja-
janemen lustoi mete) ja wigga aimon
adnetet jakkob ja puore waimon täb-
dob.

Ephes. 4: 22. Die eritpejet tale tab äbme
almatjeb/ tan auteb wiesomen mete/ jukko
peissetua tjananemen lustoi mete.

1 Tim. 2 19. Adnemen jakkob ja puore
waimon täbdob/ kääb mustimeh läh eritpalki-
stam/ ja läh adnam stippen wahdab jakkosne.

33. Matta kus almats jasteret etjeb k-
keteresen littostes, mangel ko sodon tab
säjam le, ja äddesist kättja
suddoi?

Wissast matta. Jutte ikkan almats
stjes pelest täja tab takketum littob, ja
kat:

Tattja suddoi, tauk Jubmel le jaffoles
ja orro nannost etjes littosne, maina
sodn wastarmoi vajasmalda suddareh,
tan tairvai ko sodn etjebš puoret ja
järgela.

Ezech. 18: 21. Jus tat jubmellettis jär-
gela etjebš kait suddoistes/ mait sodn takkam
le/ ja adneta kait mo rektafit/ ja takka mi
rekto ja puore le/ die sodn kalla miesot ja i
jabmet.

2 Tim. 2: 13. Jus epe jaffe Christuff/
tauks sodn orro jaffoles: sodn i matte heitet
etjebš.

Rom. 3: 3. Mi tasne/ atte samaseh
Judarist idtiin jaffeh? Kalka kus sien ojakko
takka jubmelen jaffob toffien/ fukken tat.

Witad Niwepette, Altaren Sakramenten pira masa

Skallo ja andagas lutem sjatta, ko
kaywetem Herran Effetes mallasi.

1. Mab tat pako Skallo märki?

Suddon täbdestemeh.

2. Kotte tat sjadda?

Kässe suddar täbda suddoitas, ja
tait sangertestiewes ja puoraneje
waimoin jubmelen auten täbdesta, ja
Christusen diet andagas luitemeh ano.

3. Kalle lakan sjadda suddo täbdestem?

Suddo täbdestem sjadda, juogo kais
kasikt, jälli aktesikt.

4. Katted kottjoh todn kaitasaten?

Kässe äbba täggelwas akten täbdes
sta

sta suddoitas, ko kakesats Zubmelen
teudnom adnetoma, jälli kakesats
mäda käten auten le.

Nehem. 9: 1. Duoktelokkaden ja neljaden
peiven tjetjad manosh/ aktipätki Israelen
manah/ fastoin/ ja wuossi/ ja täbdestin etjes
suddoit/ ja aitigitis mädöit.

Dom. R. 1: 10. Die Israelen manah tjor:
woin Herrai ja jättin: miije lepe suddob tak-
kam to wuost: jutte miije lepe heitam Zub-
meleb/ ja teudnom Baalim.

5. Kutteb todn Kottjoh aktesatjen?

Kässe kutek aktok särri täbdesta sub-
doites.

6. Kotte tat siadda?

Tat siadda mäddeleka 1. Aktok
Zubmelen auten; Kässe akt aktain ja
etjes autest ssuokkaha Zubmelen käk;
täbdesta suddoites, ja andagas luites
men pira rokkola, ko Dawid, Mas-
nasse ja Publikan takkin; mi suddotäb-
destem le färt aiten tarbes, ja berri
färt peiven siaddet. 2. Abbe tjäggel-
wasen auten kässe suddar, iukko stuor
assjeb takkam le, täbdesta ja andagas
ano suddobs: ja tat kättjotowa pikos
Skallo. 3. Oweimes auten, kääb ku-
tek mädadattam le, ja rokkola anda-
gas luitemen pir. 4. Zubmelen Pa-
kon Teudnaren auten ai almats täb-
desta suddoitas, ja tab juogo aktinaka
kakit, jälli ainesikt almota mab kutek
tjälkos suddob, iukko waimon täbdeb
kaska ja waimeta, iukko kottjotua tjä-

Kos täbdestem ja skallo, mas i mife
tietetet jälli kolatet kaska.

Psalm. 51: 6. To auten aktain leb suddob
takkam/ ja takkam tab pahab to tjalmi auten;
wai kaskah rektesiärdogin orrot/ kässe todn hä-
lah/ orrot raines, kässe todn ddbmah.

1 Tim. 5: 20. Taitte, jukko suddob tak-
keh/ pakket kaiti auten/ wai ai ätjaseh pallob
adnalin.

Luc. 17: 4. Jus to welje mädäli to
wuost tietjen aiken peimen/ ja järgeli tietjen
aiken peimen to kait/ ja jätta: tab mon san-
gertab/ die todn kaskah sunst andagas luitet.

Matth. 5: 23. 24. Kässe todn quedda
waddešebt altaren nala, ja tasue muitta/
atte to welje adna mabken to wuost, die luite
waddešebt tasue altaren auti ja wadse erit/ ja
liktet etjebt wuostet wellinat/ ja die päte ja
puokte waddešebt.

2 Sam. R. 12: 13. Dawid jätti Pro-
pheta Nathani: Mon leb suddob takkam H Er-
ran wuost. Nathan jätti Dawidi H Er-
ritwaldam to suddob, todn ih kask jabmet.

Matth. 3: 6. Jerusaleminen stad wadsi ul-
kos Johannes kastetejen kait/ ja äbba Judea/
ja kait lande Jordanen piresken; ja sije kaste-
tuin juste Jordanesin/ ja täbdestien suddoi-
tasa.

7. Lelus tarbes suddoitas täbdestet?

Tat i le koros tarbes, ainat ai au-
kof: jutte taste ädtjo almats waimos-
nis jasteteseb ja waimotäbdon suotta-
seb.

8. Wirti eus locketet kaitit sudoitas
Prädiko widnon auten?

Tat i le tarbes iken matteles: juts-
te, kã aitsa man taiwai sodn mädda.

Psalm.

Psalm. 10: 13. Kä motta aittset man
mädidi sodn uädä; rasnet todn mo/ mo tjäs
kos mainist.

9. Kalleh läb puoretemen pekkeh?

Quokte. 1. Sadnes sangertem ja
surgu suddon pajel. 2. Jalko Chris-
tusen nal.

Marc. 1: 15. Uike le ällanam/ ja Jub-
melen rife le lakka/ puoredet etjebte/ ja jalkes
Ewangeliumi.

Apost. Parga. 20: 21. Wittenasten/ mon
Paulus, kabbatjak Judari ja Grekeri auten
puoredemen pir Jubmelen kait/ ja jalkon pir
mijen Herran Jesusi Christus.

10. Koste suddon sangertem päta?

Lagest, jukko swattjata almarien
waimon täddob, wuoseta suni, atte le
pahab takkam, ja taina ansetam Jub-
melen märeb, aikesats ja ekewen pak-
katusesh.

Rom. 3: 20. Lagest suddon täddempäta.

Rom. 4: 15. Laga parga märeb; jutte
kosne i le laga/ tasne ikenna pajelmannen
täddo.

11. Koste päta jalko?

Ewangeliumen awos äppetusest ja
armo jattoist suddoi andagas luitemen
pira Christusens diet.

Rom. 1: 16. Mon ib stadmoha Christu-
sen Ewangeliumin, jutte tat le Jubmelen sa-
mo salognuotti särctit jukko jalkesh.

12. Mi le andagas luitem?

Eat le sardnotem ja torwostattent
suddoi andagas luitemen pira, jukko
sadda pafon teudnarest Christusens sa-
lesne.

13. Kā le waddam pakontendnāri
taab famob?

Christus JEsus Submelen Pardne.
Apost. Parg. 13: 38. Die kalka tiji tietos
orrot/ Tije weljeh ja ālmah/ atte JEsusen
pakti sardnotua tiji subdoi andagas luitem.
2 Cor. 2: 10. Kuti tije andagas luitebet/
tasa mon ai andagas luitab: jutte mon ai/ jus
mabken andagas luitab/ tab luitab tijen diet
Christusen sajesne.

14. Maste todn tietah tab?

Christusen etjes pakoist, kutit sodn
jätti Apostolitis: Waldet tab Uiles
Wuoigeneb, kutit tije andagas luite-
bet suddoit, siji andagas luitetoweh:
ja kutit adnetebet, siji adnetoweh: Ja
Petrusi: Mon kalkab waddet tunji
almen riken tjoutakit, ja kail maite
todn tjadnah ādnamen naln, tat kal-
ka orrot tjadnetum almesa, ja maite
todn nuollah ādnamen naln, tat kalka
orrot nuolletum almesne.

Joh. 22: 23. JEsus jätti Appetesālmā-
tis: Waldet Uiles wuoigeneb/ kutit andagas
luitebet suddoit/ siji luitetoweh, ja kutit ad-
netebet/ siji adnetoweh.

Matth. 18: 18. Sadnan jättab tiji; kail
maite tjadnebet ādnamen naln/ tat kaila ai
orrot tjadnetum almesne/ ja kail maite nuol-
lebet ādnamen naln, tat kalka ai orrot nuol-
letum almesne.

Matth. 16: 19. JEsus jätti Petrusi:
Mon kalkab waddet tunji almen riken tjouta-
kit: ja maite todn tjadnah ādnamen nala/ tat
kalka orrot tjadnetum almesne/ ja maite todn
nuollah ādnamen naln/ tat kalka orrot nuol-
letum almesa.

15. Māib

15. Maite tãdretua Almen riken
tjoutakin?

Tat famo, jukko Zubmelen tjãggel-
wasi, ja sãrre Prãdiko embikti wadde-
tum le Christusest, andagas luitet, ja
adnetet suddoit.

16. Kalleh lãh tah tjoutakeh?

Quokte, Ått kottjotua nuollem tjou-
tak, mubbe tjadnem tjoutak.

17. Mi le nuollem tjoutak?

Nuollem tjoutak le tat famo, mi
Christusen teudnari waddetum le taan
ãdnamen nahn, nuollet aft puoraneje
suddareb alde suddoist, ja almenrikeb
so autest tãoutet.

I Cor. 5: 20. Mije lepe saddi budah Chris-
tusen sajesne/ nau ko Zubmel luli wako et mie-
jen pakti: mije rokkolebe Christusen sajesne
likkedattet etjebte Zubmelin.

18. Mi le tjadnem tjoutak?

Tjadnem tjoutak le tat waddetum
famo, tjadneman opuoraneje suddoist
nis, ja tappet almeb so autest; jukko
kottjotua sãrretem.

I Cor. 5: 3/ 4/ 5. Walla mon (jãtta
Paulus) jukko mai ubmahin sãrren leb wal-
la wuotaenin lakkã/ leb juo dõbmem/ ko tat
jukko stãdes le; Mijen HErran JESus Chris-
tusen namesn/ tijen tjãggelwasesu eijen wuot-
genin/ mien HErran JESus Christusen fa-
moia: Utte tat jukko taggar horawuoteb
takkam le/ Kalkã pajelwaddetnet satani ãdrien
peistoi, wai wuotigenes salog sjaddaki mien
HErran JESus Christusen peiwen.

Matth. 18: 15/ 16, 17/ 18. Jus to welje
mãdda to wuost/ die wodie ja pakkete so etjet

ja alde kaffen aktoe: jus sodn Kulbela to/ die
 todn leh widnem weljabt. Walla jus i Kul-
 dela to/ die walde anje akteb/ jälli quokte etji-
 nat/ wai kait sadna kalka tjoetjot quokte jälli
 li kolmen wittent njalmesna. Jus i tait Kul-
 dela, die jätte tjäggewasi tab/ jus i tjäggel-
 waseb Kulbela/ die sodn kalka orrot to auten,
 ko akt Hüblikan jälli Hednig; sadnan mon jät-
 tab tiji: kait maite tjadnetet ädnamen nahn/
 tat kalka ai tjadnetum orrot almesne/ ja kait
 maite nuolletet ädnamen nahn/ tat kalka ai or-
 rot nuolletum almesna.

19. Mi le särretem jälli särretemi
 kolatet?

Tat le särretet opuoraneje ja owuor-
 kas suddareb HERRAN Effedes malla-
 sist, jälli ai aptsa tjuoldet so Jubmes-
 len tjäggelwasen säbrenuoret. Tat
 auteb kottjotowa utseb särretem, ja
 tat mangeb, stuorob särretem.

20. Matka kus ai akt särretuttum/ jütke
 suddoishis tjadnetum le wast armoi
 pajaswaldetmet?

Matto. Kässe sodn puore mjälli
 päta, ja wuolseta sadnes puoretemen
 märkeb, die sodn kalka wast pajetowet
 Ewangeliumen jaskatesin ja torwo-
 stattenin Jubmelen armon pir: jütte
 tjadnem tjoutat i le waddetum peistu-
 mi, walla siälön pajetemi ja puoretemi.

Ezech. 18: 21. Jus akt Jubmellestis jär-
 gela etjeb/ HERRA jätta/ kaitist suddoistes/
 mait sodn takkam le/ ja adneta kaitit mo rek-
 tast ja takka mi rekto ja puore le/ die sodn
 kalka wiesot; ja i jabnet.

2 Cor. 13: 10. Tandiet tjalab at taab
 sarren orroje/abma kalkab tjuoktestuoretet
 bit/

lit, kässe lakkēs leb, tan famon mēte/ mah
 HErra munji waddam le puoredemi.

21. Mab Jubmel wainota mijest mangel
 ko lepe takkam puoretēmēb ja āds
 tjom andagas luitēmēb?

Udde karodeswuotēb ja kullogēs
 wuotēb, jukko wuofeta etjēbs ailes ja
 jubmelpallolats wiesomisne, jukko kot-
 tjotowa puoretēmēn sjaddo.

Matth. 3: 8. Takkēt puoretēmēn sjatto-
 ke sjaddoit.

22. Maina kalkebe nannotet jakkon
 saddoi luitēmēn pira?

HErran ailes Ekketes Mallasin,
 jälli Altaren Sakramentīn.

Altaren Sakrament.

23. Mandiet kottjotowa Altaren
 Sakrament?

Gutte tat, ābme Christelats tidest,
 adnetowi Altaren auten, jälli taggar
 tālloiti, jukko wuofen met, tai autotje
 altarit muotokaseh läh.

24. Mandiet kottjotowa HErran
 Ekketes Mallas?

Gutte HErra JEsus le sispiejam
 taab Uiles mallaseb ijan, mangel ko
 lei pārram Pjāssats libbab ja unnats
 antel ko mannai jabmemasas. Tat
 Kottjotowa Jubmelen jälli HErran
 tāllo, jutte tasne karwetua almelats
 pārremas ja jukkemas, jukko läh siä-
 lon wuoignelats piābmo: tat kottjo-
 tua ai Messa (Missa) tan Augsburgelats

gelats jalkon tãbdemesn, tauk i Napi
 selats uffiolmesen met.

I Cor. II: 20. Kãssitjie tale akti pãte-
 bet: die i le tat pãrret HErran Ekketes mal-
 laseb.

I Cor. 10: 2. Epet matte juffat HErran
 kalkeb/ ja pãrkelen kalkeb, epet matte asalatjen
 sjaddet HErran tãllost ja pãrkeli tãllost.

25. Mi le HErran Ekketes mallas?

Tat le adde Testamenten nubbe
 Sakrament, mien HErran Christus
 sest kottjotum ja piejetum: man sine
 sodn ransakotekkes muoton, wadda
 mihi akten tain puorestsjugnatum lai-
 pin sadnes rubmahabs pãrreman, ja ak-
 ten tain puorestsjugnatum winin, war-
 rabs juffeman; wai miie naute Chri-
 stusin aktetum kalkebe muitatallet etje-
 me alde jabmemen ja pinon pira,
 mien jakon nannostattemi, ja wiesomen
 puoretemi.

26. Mate amist le taat Ekketes
 Mallas?

Duoktit amist: Wuoidnos, ja wuoid-
 notis.

27. Kutteh lãh tah wuoidnos ameh?

Laipe ja wina.

28. Kutteh lãh tah wuoinotis?

Christusen rubme ja warra.

29. Mab adtjo ja tuostob todn tan Ailes
 Ekketes Mallasne?

Laipen sine, kum ja wuolen, mon
 tuostob nialminan Christusen sadnes
 ja orrojes rubmahab, tat le alde adtje,
 ja winia: Christusen warrab.

I Cor.

1. Cor. 10: 16. Puoressiugnademen kal-
ke/ maab puoressiugnadebe/ i kus leChristusen
warran säbrenuot: tat laipe maab täjebe/ ikus
le Christusen kropsen säbrenuot?

30. Mandiet tat ädde Testamenten
warra kottjotowa?

Suokatastin tai Lewitelats wiäroi
warrest, jukko äbme Testamentesn lei-
koros suoiwenes ja märke JEsus
Christusen Submelen Pardenen war-
rai.

Ebr. 9: 12. J habresi jälli kalben warren
tjada/ walla Christus le etjes warren tjada
akten aiken sismannam tan ailesasi/ ja le kaudi-
nam ekewen ladnestemeb.

31. Kotte le tat matteles, atte Christus
matta waddet miji rubmahabs ja war-
rabs pärrat ja jukket?

Submeli i mife le mattetis; Jkka
eye matte ätsatet jälli täbdet tab tjäs
koswuoteb, die wirtebe tauk ko. re. tes
Christegaseh, tab jukket; jutte miien
Herra Christus, jukko taab jättam le,
le sadnes häleje ja karkwekses Herra,
jukko tab matta takket.

Luc. 1: 37. Angel jätti Mariai: Subme-
li i mifen le mattetes.

Ephes. 3: 20. Submel waljet matta tak-
ket karki pajel/ maitte rokkolebe jälli ussjotebe.

Ebr. 6: 18. J le tat matteles/ atte Sub-
mel kalki kelesket.

32. Maggar le tat pärram ja jukkem juk-
ko siadda kkketes malasesne?

Herran kkketes Mallasesne siaddeh
kolmlakasatjeh porrem ja jukkem: ko
1. Naturelats pärram ja jukken,
mai

maina laipe ja wine waldetua njalmaj,
 njälletowa ja sjolka tjoiwesne. 2.
 Wuoignelats pärrem ja jukkem, juk-
 ko sjadda sadnes jakkoin Zubmelen
 armon ja JEsus Christusen ansetemen
 nala. 3. Sakramentelats, jukko
 sjadda pojelulmelats ja ransakotekkes
 muoston, kasse kait quosseh kabbatjaf
 wuokaseh ja owuskaseh, Effetesmal-
 lasesne, tuostote njalminase Christusen
 rubmahab ja warrab, laipen ja wine
 wuolen. Ja taat pärrem ja jukkem
 sjadda ainesikt HErran Effetes Mal-
 lasesne.

Joh. 6: 47/48/49/50/51. Sabnan/ sad-
 nan jättab tiji: tat jukko jakka mo ual/ sodn
 adna ekewen elemeh. Mon leb elemen laipe
 Tijen tollots aitigeh pärrin mannab metsefu
 ja jabmin. Taat le tat laipe/ jukko, almeft
 wuolospäto/ wai tat jukko taste pärra/ i kalf
 jabmet. Mon leb tat laipe jukko wieso/ jukko
 almeft wuolospäta, jus kutek pärra taate lai-
 pest/ sodn kalka wiesot ekewen aikani; walla
 tat laipe mab mon sitab waddet/ le mo ädtje
 mab mon waddet sitab wäralden elemen dieti.

I Cor. II: 23/24/26. HErra JEsus tan
 ijan kasse sodn pettetowi/ wadi laipeh/ titi/
 täji tab/ ja jätti; waldet ja pärret/ Taat le mo
 rubme/ jukko tijen autest täjetua. Tab takket
 mo 'muitolasin Jutte tan taitwai ko tije pä-
 rebet taate laipest/ ja jukkebet taate kallest kal-
 lebet sardnotet HErran jabmemeh/ tassa ko
 sodn päta.

33. Kohte wuoignelats ja Sakramentelats
 pärrem ja jukkem kassestes särra-
 waddeh:

Saggo sije särranoh. I. Utte tat

Sa

Sakramentelats pärrem ja jukkem sjads
 da foros ädde Testamenten tjäggel-
 wasesne, walla tat wuoignelats adne-
 tua kairi aiki: kääbatjak ädde ja äbme
 Testamentesn. 2. Tat Sakramentes
 lats sjadda njalmin, laiwen ja winen
 wuolen Effetes mallasesn; walla tat
 wuoignelats sjadda jakkoin, kääba-
 tjak Effetes mallasen sisne ja ukolen.
 3. Sakramentelats sjadda kääbatjak
 Jubmelpallolatjist ja Jubmelheitene-
 sist; walla tat wuoignelats, tai
 Jubmelpallolatjist ja wufasi quossist
 aktain.

34. Tokki kus, wadset Jubmelen mallasi
 jakkon ja tan wuoignelats pärremen
 ja jukkemen wana?

J tokkaha. Jakkon ja tan wuoigne-
 lats pärremen ja jukkemen wana i
 käseki tokki tat Sakramentelats, juf-
 ko sjadda Effetes mallasne, murto tat
 sjätta sunji änan erit döbmemi ko sa-
 logwuoti.

35. Letus Christusen rubme ja warra
 laiwin ja winin, ißkan epe tab pär-
 re jälli jukke?

J le. Wana brukimen ja adnete-
 men, (autel ja mangel) le laiwe i ätja
 ko laiwe, ja wina i ätja ko wina.

36. Män sisne tjodtjo alde brukom
 ja adnetem?

Tat tjodtjo tan sisne, atte tat puos-
 restsiugnatum laiwe ja wine, Effetes
 Mallasesne juoketua, tuostetua, pär-
 retua ja juffetua.

37. Le;

37. Lefus die rekto jätetum, atte laipe
ja wine merki Christusen rubma:
hab ja warrab?

J le. Jutte mijen Herran Chris-
tus i le waddam miij Eketes Mal-
lasesne koros märkeb ja muutolaseb es-
ties rubmah; ja warrai aiwe ko liin-
tah sarren; walla jura orromeb, tat
le, eties sadnes rubmahab ja warrab.

38. Diekus laipe ja wine Christusen ad-
tiin ja warrin äsjaituweb?

Jentsit. mutto tat le, ja orro laipe
ja wine Eketes mallasen adnetemesne;
walla sihe ja akten laipin ja winin,
tan Sakramentelats aktelemen diet,
tuostotoma sadnasit Christusen rubmie
ja warra.

39. Rokte todn mattab wuoferet tab
Jubmelen pakost?

Apostel Paulus kottjo tab laipen ja
winen, mangel ko tat puorestsiugnatum
le, jätten: laipe, mab täsebe, le Chris-
tususen rubmahan säbrenuot, ja puorest-
siugnademen kalf (wine) mab puorest-
siugnadebe, le Christusen warren
säbrenuot.

40. Mandiet le Christus sispiejam
ketes mallaseb?

Atte miije wuoloin kalkebe muitelet ja
sardnotet tait stuore puoretakkoi, ku-
tit sodn Pindinis ja jabmeminis, miij
takkam ja wuofetam le, ja sodnom tai
autest wuolotet.

Luc. 22: 10. Jesus waldi laipeb; kiti ja
täji ja waddi Appetesälmaits/ jätten: Taat
le

le mo rubme/ jukka tijen autest waddetua; tab
takket mo muitola sin.

1 Cor. 11: 26. Man taiwai tije pärrebet
taate laipest/ ja jukkaebet taate kalkest/ kalkebet
sardnoiet Herran jabmemeb/ tasa ko soda
päta.

41. Nab puorit adnebe Herran Ekketes
Wallasest?

1. Nannostowa taste mijen jukka sud
doi andagas luitemen pir. 2. Ukretowes
be Christusin, kofte soda otro mijen sis
ne, ja miie so sisne. 3. Nannostowa mi
jen torwo pasastjodtjelemen pir etewen
elemi.

Matth. 26: 28. Taat le mo warra/ tan ädde
testamenten/ jukka ukosnjorkotowa maddasi
au' est suddoi andagas luitemi.

Gal. 2: 20 Mon wiesob/ ib kuit taste mon,
walla Christus wieso mo sisne; walla tale, jutte
mon wiesob ädtjesne/ wiesob mon Jubmelen
Pardneu jakkosn; jukka mo etji ja waddi etjeb
mo autest.

42. Adna kus tat puoresiughadum laipe ja
wina wana Sakramentelats adnetemen
mabken tjäkos famob, juosak jälli massak
änab ko ätja laipe ja wina?

J entsek. walla tat le eritdöbmeie
suddo ja wane jukka kättjelet taina talko
tet ja puoredet jabmelats puotselwasit;
jukko i berri metetowet, wallah tab
futeh tab ätseh ja anoh, kalkeh pakkes
towet ja eritrajetu.

43. Le kus akka kaik wadsset Jubmelen tällöi/
jälli katot taste?

J le: Jutte Christus jätta: Taab
takket, pärret ja jukka.

1. Cor.

1. Cor. II: 25. 26. Jesu walbi kalkeb Ek.
 kedesmallasen mangel/ ja jätti: Saat kalke le kat
 ädde Testament mo warresn: Saab takket man
 taiwai ko jukkebet mo muitolasin. Jutte man
 taiwai tije pärrebet taate laipest ja jukkebet taate
 kalkest, kalkebet sardnotet Herran jabwes
 meb tasa ko sodn päta.

44. Man taiwai kalkeb wadset Herran
 Ekketes Mallasi?

J foros aiten aiken japesn, walla
 taiwajubu, ja tan taiwai ko waimo
 tabdo tab wainota allasis jasketusen ja
 nannostattemen.

45. Mi kalke mijeb wiggatet Herran
 Ekketes Mallasi?

1. Jesu Christusen kottjom. 2. Ulbe
 armokes jatto ja toimotes. 3. Mijen etje
 ne njada, waiwe ja lättielem, jukko sär
 ten aiken mijen pajel päte.

46. Katteb läh wuosakeb ja puoret kare
 wetum quosse taan ailes Mallasi?

Tah kuteh etjebse ätsateh, jus sije ties
 teh, mab taat ailes widno sis adneta:
 Jus sije 1. Adneh waimon sangertes
 meb takkom suddois pajel. 2. Jakteh
 nannost, atte Zubmel Christusen diet,
 andagas luita sii sijen suddoit, ja tab
 nannota Ailes Ekketes Mallasin. 3.
 Adneh wannakats waimob queimasi;
 nau ai 4. Nannos! ussjolmeb, atte si
 teh wiesomebs puoret, sije läh wuokes
 quosseh. Walla tah kuteh taab ah
 takkeh, ainat anab tiden ulkotes wuo
 setemen diet, ja wilparwuotest wadseh
 tofko

toikko, siie läh ofaunes quosseh, jukko
pärreh ja jukkeh etjesasa eritdöbmemi.

I. Cor. II: 28. Utsetus, almats etjeb/ ja
pärus nante taate laipest / ja jukkus taate
kalkest.

47. Kotte kalkeb reitet etjame kasse auten
wadsebe Jubmelen mallasi?

Mangel ko lepe Prediko widnost
ädtjom luitemeb, die kalkebe auten
mannet sadnes puoredemesn, ja erit
piejet kait tössies annas ussijulmit. 2.
Esketes Mallasen adnetemesn, wuo
setet etjeme jubmelmjalalatieh, wuo
redeseh ja faurokeh, ussijoten atte epe
almatii, mutto Jubmelin adnebe tak
kemaseb. Ja 3. kasse tobbelt wadse
be, kalkebe awohet wuoigenesne Jub
melen äddestuttom armost, ja so tan
autest waimost kitet, adneje puore us
sijulmit, atte sitebe wannet ädde wies
somesne.

48. Mattab kus nokkemin, änekeslaka jäta
tet munji, kotte katek kait taate wita äis
wepellit rekto brukit kalka Christes
doines harjetallemisn?

Kassel almats Jubmelen Lokke
Budaisit ja Lagest le äppam täbdet
ja sangertet suddoites, die sodn i kalka
quoktastallet; Jakkolwasen Artikeli
ja Exwangeliumen paktri, talla pate
ret Jesus Christusen ansetemen kait,
ja allasas jakkoina tab lokketet suddo
andagas luitemi. Sodn kalka qi jak
kositt ja särt peiwen rokkolet Jubme
leb

leb kairi tai pir, jukko sunsi rubmelats
 ja wuoignelats muoton tarbes lah,
 tain rokkolwasin, maab jura Christus
 sunsi appetam le Artje mijesn, Gärten
 aiken muitajet kasteresen littobs man
 sisne sodn le jättam pärkeleb erit, ja
 kairi alde tapit ja jattam, atte sodn sita
 teudnot Zubmeleb aileswuotesn ja rek-
 talatswuotesne. Ja kasse kaudna, at-
 te sodn paelmannam tab ja mädnam,
 die sodn kaska wadset Skalloi, taktet
 tasne suddon täbdestemeb, ja ätset
 Luicemeb Prädikewidnost kasa tat
 famo waddetum le, andagas luitet sud-
 doitt Christusen sajesn; ja die äska tasa
 wuofeslaka brukit Herran Ekkeres
 mallaseb, erjes jakkon welsotemi Zub-
 melen armon suddoi andagas luites-
 men ja ekewen salogwuoten pira; kuteb
 Zubmel miij kairit, Christusen diet
 armosten waddali!

Rokkem.

Psalm. 41 : 14.

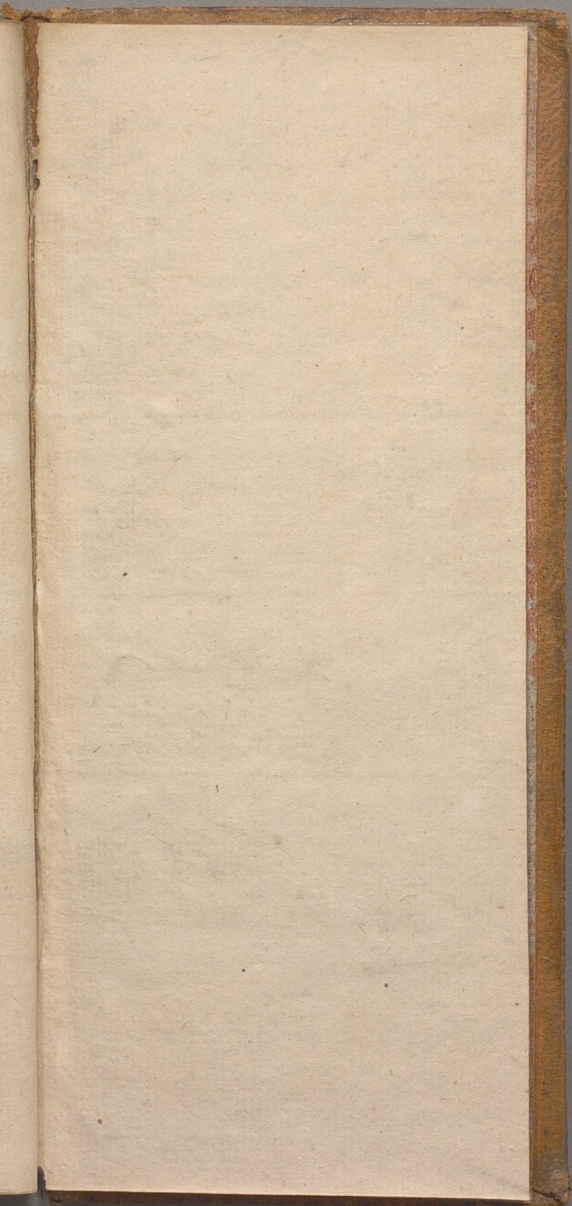
Mainotum lekus Herran Israelen
 Zubmel ekewest ekewen aikai:
 Amen.

ats
ah,
tus
ten
nan
ja
fita
refe
at
am,
et
tset
tat
uid
asa
tes
ub
ites
nteb
et

len
i:

1756. a1

www.books2ebooks.eu